

Godište XIX. • broj 1 • siječanj 2024.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Promišljanje
i odluke uz
novu godinu

Sloboda i odgoj

Dokaz ili kleveta?

KAO DJECA
SVJETLOSTI HODIMO

OBITELJ, TEMELJ
NARODA I KRALJEVSTVA
BOŽJEGA NA ZEMLJI

IZAZOVI EVANGELIZACIJE
U NOVOJ 2024.

CRKVENI NAUČITELJ
NAŠEG DOBA

Gospina škola | Poruka za sadašnji trenutak | Događanja | Božić u Međugorju
Teološki podlistak | Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Nosim vam svoga sina Isusa da vaša srca ispunji mirom jer on je mir. Dječice, tražite Isusa u tišini vašeg srca da se rodi iznova. Svijet je potreban Isusa, zato, dječice, tražite ga preko molitve jer on se daje svakodnevno svakome od vas.

Danas je Gospa došla u svečanoj odjeći i s malim Isusom u naručju, i Isus je ispružio ruku u znak blagoslova, a Gospa je molila nad nama na aramejskom jeziku.

Foto: Arhiv ICMM

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM.

Gospina škola

Promišljanje i odluke uz novu godinu, FRA T. PERVAN
Sloboda i odgoj, FRA M. ŠAKOTA

Poruka za sadašnji trenutak

Dječice, tražite Isusa u tišini vašeg srca da se rodi iznova

Kao djeca svjetlosti hodimo, P. TOMIĆ
Dokaz ili kleveta?, I. ŠARAC

Događanja

Božić u Međugorju

Jednostavnost i običnost u kojoj se rađa Bog

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Obitelj, temelj naroda i kraljevstva Božjega na zemlji,
K. MILETIĆ
Izazovi evangelizacije u novoj 2024., M. MILETIĆ

Teološki podlistak

Crkveni naučitelj našeg doba, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Radost i veselje uz pjesmu i klicanje svomu Spasitelju,
M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

LJUBAV OPLEMENJUJE I ONDA KADA NAS SVE DRUGE SNAGE IZNEVJERE

Važno je u ovo vrijeme dok se nad svijetom nadvijaju tamni oblaci, promišljati kako poruka kršćanstva može spasiti svijet. Krista koji je navijestio i donio mir dušama, valjalo bi opet staviti u središte pozornosti, osobito u centre moći koji odlučuju o životu i smrti. A baš sada kada cijeli svijet živi u nekoj vrsti permanentne tuge i zabrinutosti, potrebno je očitovati autentičnu snagu izgradnje Kraljevstva nebeskoga ovdje i sada, snagu kršćanskoga ohrabrenja, nade i radosti što proizlazi upravo iz temeljne istine Crkve – ljubavi. Ona nas pročišćuje i pripravlja za zagrljaj sjedinjenja s Ocem. Duša mora odbiti tminu i opredijeliti se za ljubav, jer ljubav oplemenjuje i onda kada nas sve druge snage iznevjere.

Utisnimo si duboko u srce, um i dušu ujedno i Isusove riječi iz Evanđelja koje se odnose na vremena nevolje što dolaze: „Kad se sve to stane zbivati, uspravite se i podignite glave jer se približuje vaše otkupljenje.” (Lk 21,28). Ne spuštajmo obeshrabreno pogled, već u punoj svijesti povjerujemo da Isus dolazi. Ovo je trenutak kada se uza sve naše napore i nastojanja da svladamo zla koja nas zahvaćaju, moramo snažno osloniti na Božju pomoć i tražiti Njegovu volju! A Njegova volja je Ljubav i Život!

Kao Crkva pozvani smo uvijek sve svoje povjerenje staviti u Boga. Ali ima trenutaka kada se milost mora pojačano tražiti. Standardna molitva Crkve i svakodnevna osobna molitva nisu dovoljne. Potrebna je unisona molitva cijelog vjerničkog naroda! Baš onako kako se to čini i kod nas u Međugorju!

Idealnih uvjeta za život i djelovanje nema. Kršćani, ma kako im teško bilo, moraju se zaplesti u koštac sa svijetom, ateizmom i krivovjermem. Sveti oci još od prvih kršćanskih vremena bili su realni ljudi i nisu vjernike zavaravali govoreći: „Izbjegavajte stvari svijeta, one su beznačajne.“, nego upravo suprotno: „Budući da su beznačajne, ne izbjegavajte ih, primajte ih kako dolaze!“ Još su obično dodavali: „Zbog onoga što drugi s njima čine, prožmite ih kršćanskim duhom!“ Hrabrili su tako kršćane da uđu u arenu i poticali ih da u svim okolnostima svjedoče Krista i ljubav. To je zadatak koji nam i u godini u koju smo tek zakoračili valja ispuniti.

Naše Međugorje pomaže vjernicima svijeta da se ne daju uklopiti u kuknjavu koja se razliježe zemljom niti svrstati među gubitnike još za života. Naprotiv, potiče ih i hrabri da ustanu i radosno svjedoče vjeru i život, da se utkaju u drevno sjećanje svekolike Crkve i da budu dionici konačne pobjede koju nam je Krist zajamčio!

Valja povjerovati da Bog nije napustio ovaj svijet – da nije samo u prošlosti i budućnosti – nego je i danas, ovdje s nama i za nas! Sve što ima čovjek, vrijedi opet dokazati, nije samo rezultat slučaja, nego dolazi iz Božje ljubavi. Njemački kardinal Meisner uporno nam je tu-mačio: „Imamo razlog da uspravno i podignute glave idemo svijetom. Nismo uvijek bolji od drugih ljudi, ali naš Bog jest!“

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik

Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate

Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura

Ana Marin

Grafičko oblikovanje

SBD, Mostar

Tisak

Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHE, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput „ukazanja, čudesa, poruke” i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

PROMIŠLJANJE I ODLUKE UZ NOVU GODINU

Čovjek je, htio on to ili ne htio, postao pustinjač u pustinji života. Osamljen, od svijeta izdvojen, s mnoštvo zasunā zabavljen u svome domu, u strahu od susjeda ili provalnika, stoga posvuda nadzorne kamere. Živi život dosade i neutješnosti. Ništa ga ne može oduševiti, sam je život postao gađenje. One je kršćanske pustinjake resila radost, nutarnji mir, nepomućenost, sloboda, zdravlje duše. Imali su vremena za Boga i za sebe i bližnje.

Za kršćansko poimanje povijesti od samog početka bitno je temeljno iskustvo, naime, svijest da s njime, s kršćanstvom, odnosno s Isusom Kristom dolazi do prijeloma i obrata u tijeku ljudskog događanja. Bez povijesnog događaja u osobi Isusa Krista, bez Isusova djela, kršćanstvo bi se rasplinulo u najobičniji mit ili nekakvu židovsku sektu, a evanđelja bi sadržavala samo simbolično

značenje. Povijesnost Isusa Krista je zasvjedočena, a sve drugo vezano uz njegovu osobu prepušta se činu vjere.

Povijest nije kružno gibanje, kao u mnogim religijama, „vječni povratak istoga u krugu“, već ima svoj početak, trajanje i svoj svršetak, finale. Cjelokupna povijest prije Isusova dolaska dade se najsazetije izraziti prvim redcima Poslanice Hebrejima. „Mnogo puta i na razne načine...“ Pascal, genijalni matematičar i gorkljivi

kršćanin, veli kako je slijed naraštaja kroz četiri tisućljeća navješćivao isti događaj: Dolazak Mesije. Cijeli jedan narod, a ne samo pojedinci, iščekuju i navješćuju pojavak ovoga Jedinstvenog i Jedincatog u vremenu.

Mogli bismo se poslužiti suodobnom slikom. U suvremenim zračnim lukama na određenom mjestu snažni reflektori paraju noću snopom svjetla mračno nebo pod određenim kutom. Okreću se sporo, ukrštavaju se, sijeku, nestaju i po-

novno se pale i pokazuju smjer zrakoplovima. Tako je i s Izraelom. Svjetlosne staze paraju neprestano tamu i na kraju nebo ostaje mračno. Međutim, iznenada, u jednom trenutku, taj se snop svjetla usmjeruje na jednu jedinu točku koja postaje sve snažnijom, prerasta u veliku zvijezdu, i sve se zgušnjava u Isusovoj osobi. Odjedanput se u mrklini otvaraju oči i čovjek spoznaje „Svjetlo od Svjetla, pravoga Boga od pravoga Boga“.

U TVOME SVJETLU MI SVJETLOST VIDIMO

U toj se Riječi i Imenu sažimlju i povezuju sve izgovorene riječi Biblije, Božje riječi: „U tvome svjetlu mi svjetlost vidimo“, rekao bi psalmist (Ps 36,11). Ali istodobno i isku-

FRA TOMISLAV
PERVAN

SUVREMENI
JE ČOVJEK
RADOZNAO.
STOGA JE U DUŠI
RASTRESEN,
NEMIRAN, U
POTRAZI ZA
SENZACIJAMA.
TURIST KOJI
PROMATRA
ŽIVOT KROZ
VIDEO-KAMERU,
FOTOGRAFSKI
APARAT, DANAS
'PAMETNI' MOBITE
L S 'PERFEKTNIM'
KAMERAMA KOJE
SNIMAJU SVE.
POSVEMAŠNJA
POKRETLJIVOST
UZROKUJE
SVEOPČU UZETOST.
SVE VEĆA BRZINA
ČINI ZEMLJU
SVE MANJOM,
DOSADNIJOM.
MALO TKO VIŠE
GOVORI O BRZINI
VOZILA ILI VLAKA,
SANJA SE O
NADZVUČNIM
MLAŽNJACIMA,
LASERSKOJ
TEHNICI BRZINE
SVJETLA, I NA
KRAJU ČOVJEK
POSTAJE ŽRTVOM
VLASTITIH IZUMA.

stvena tvrdnja: „Samo Gospodin Bog zna jedini, zašto je i čemu u sadašnjim svjetskim odnosima nužno da je Krist još uvijek skriven; kao da svijet, čovječanstvo ne bi mogli podnijeti neposredni dodir i susret s njime, s razotkrivenim, u punini objavljenim Kristom“ (Schelling, filozof).

Na što nas poziva današnji dan? Nova godina, razdjelnica? Na trenutak se zaustaviti i razmisliti o svome vremenu. Okrenuti se unatrag, baciti pogled naprijed. I živjeti ovaj trenutak. Ovo danas koje mora imati svoj sadržaj. Biti svjestan da je čovjek samo hodočasnik, putnik na Zemlji. Putnik koji, da bi išao naprijed, mora se okretati prema Izvoru koji je i konačni Uvir.

Suvremeni je čovjek radoznao. Stoga je u duši rastresen, nemiran, u potrazi za senzacijama. Turist koji promatra život kroz video-kameru, fotografski aparat, danas 'pametni' mobitel s 'perfektnim' kamerama koje snimaju sve. Posvemašnja pokretljivost uzrokuje sveopću uzetost. Sve veća brzina čini Zemlju sve manjom, dosadnijom. Malo tko više govori o brzini vozila ili vlaka, sanja se o nadzvučnim mlažnjacima, laserskoj tehnici brzine svjetla, i na kraju čovjek postaje žrtvom vlastitih izuma.

Već je sada čovjek poput invalida: vozi se u vozilu, vlaku, leti u zrakoplovu, ne (po)kreće se. Kroz televizijski zaslon gleda ravnodušno cijeli svijet, nesposoban odabrati što je bitno. Čemu još prostor, kad je vremenski kraći let od Frankfurta do New Yorka nego vožnja vozilom od Zagreba do Mostara? Stoga je važno zamisliti se nad vremenom. Prostor nije u pitanju, nego vrijeme koje živimo, u kome živimo, i kako u njemu živimo. Pustinjski su oci znali reći: „Demoni su vrlo hitri, brzi, ali veoma teški i naporni“. Život nam nije ništa lakši, štaviše, svednevce sve teži, zamorniji i dosadniji.

KADA BOG ULAZI U POVIJEST, ULAZI KAO RIJEČ

Na početku godine mnogi od nas gledaju u budućnost s pitanjem u kome se miješaju nade, očekivanja i želje s brigama i strahovima: Kakva će biti godina koja počinje? Prije godinu dana postavljali smo si isto pitanje, upućivali jedni drugima najbolje želje, a vjerojatno nitko od nas nije ni slutio kako će to biti teška godina za cijeli svijet i koliko će biti tragična za mnoge ljude. Pa u Ukrajini bjesni rat već dvije godine, a ne nazire se kraj ovomu sukobu između Izraela i Hamasa. Svakodnevno sve više uzima maha.

Hoće li nam ova godina biti naklonjenija? To je pitanje na koje samo Bog zna odgovor.

Bog je s nama kao što je i budućnost s nama. Budućnost nam je također nevidljiva, tajanstvena, nekontrolirana: nije tu kao gotova činjenica, nego jedino u obliku nade. Ipak, ovisimo o nadi i ne možemo živjeti bez nje: Mrtav je onaj tko nema budućnosti. Budućnost postaje vidljiva tek u trenutku kada prestane biti budućnost i postane sadašnjost. Bog nam je 'vidljiv i čujan' tek kad uđe u povijest.

Kada Bog ulazi u povijest, ulazi kao Riječ. Najprije kao Riječ koja stvara, potom Riječ Zakona preko Mojsija na Sinaju zatim kao Riječ proroka – i konačno kao Logos-Riječ, Sin Božji – Isus Krist u kome se Zakon i proroštva ispunjavaju. U svojim ulascima u povijest ne eliminira Bog ljudsku slobodu – poseban dar čovjeku; čak se čini ovisnim o ljudskoj slobodi. Sada ulazimo u novu kalendarsku godinu i svjedoci smo zbivanja koja se oko

nas događaju. Na nama je prepoznati Božje znakove vremena koje nam daje u obliku izazova, savjeta, ohrabrenja i upozorenja. Kao vjernici ne bismo smjeli zanemariti što ono Bog želi od nas. A naše su osobne želje nerijetko obične iluzije.

VRIJEME JE ZA MAJKE I ŽENE

Možda možemo biti zahvalni za minulu tešku godinu koja je iza nas jer nas je napokon izliječila od mnogih iluzija, utopija i ideologija koje su se u današnje vrijeme ukorijenile u glavama ljudi. Prva od njih bila je preuzetno i drsko uvjerenje da će napredak znanosti i tehnologije automatski, sam po sebi, sigurno odvesti čovječanstvo u svijetlu budućnost. Drugo, jednako ponosno i naivno precjenjivanje sebe bio je ljudski pokušaj da se priroda i povijest, vlastita sudbina i sudbina drugih, podvrgnu ljudskoj moći i snazi: „Mi zapovijedamo vjetru i kiši, kad će padati kiša i kad trebaju zapuhati vjetrovi“ - tako su nas učili u komunizmu. Tu bahatu samouvjerenost snažni vjetrovi sadašnjosti otpuhali su na groblje iluzija.

Dobro je da novu godinu započnemo svetkovinom Majke Božje, Djevice Marije. Posljednjih nekoliko stoljeća bilo je ispunjeno pretežno muškom željom da upravo muškarci i znanstvenici dizajniraju, planiraju i preoblikuju svijet putem vanjske sile – do smionih iluzija o kojima smo govorili i koje su ishlapjele.

Da bismo kozmički, povijesni, ali i naš unutarnji poredak vratili u skladnu ravnotežu, sasvim je moguće da će ovo novo doba morati biti više majčinski, misliti ne toliko glavom koliko srcem, srcem majke. Trebamo naučiti suosjećati i razumjeti svijet oko sebe - uključujući svijet drugih ljudi - svojim srcem, a ne pokušavati oblikovati i manipulirati svime prema svojim zamislima i idejama.

Novogodišnje evanđelje vraća nas na prizor u Betlehemu. Pastiri pripovijedaju što im je rečeno o Djetetu komu su se divili. Marija je, međutim, „sve to čuvala u svome srcu“ i razmišljala o tome. Mudraci su kasnije pridodani pastirima; legenda dodaje: kraljevski mudraci. Jednostavni i siromašni stoje uz mudre i plemenite. Susreću se kod djeteta koje počiva na Marijinu krilu

- to nosimo u svijesti iz bezbrojnih pučkih jaslica do slika velikih majstora.

POHRANJIVATI KAO MARIJA - U SRCU

U ovoj sceni krije se važna poruka: mudrost i jednostavnost dva su pola koja nisu udaljena kao što se na prvi pogled čini. Objе su podjednako bliske misteriju koji se krije iza 'znaka Djeteta'. Međutim, oni koji su izgubili jednostavnost i nisu saznali do mudrosti, teško mogu pronaći put do Betlehema.

Prije godinu dana postavljali smo si isto pitanje, upućivali jedni drugima najbolje želje, a vjerojatno nitko od nas nije ni slutio kako će to biti teška godina za cijeli svijet i koliko će biti tragična za mnoge ljude. Pa u Ukrajini bjesni rat već dvije godine, a ne nazire se kraj ovomu sukobu između Izraela i Hamasa. Svakodnevno sve više uzima maha. Hoće li nam ova godina biti naklonjenija? To je pitanje na koje samo Bog zna odgovor.

Najbolji način da se nosiš s tajnom jest da sve pohranjuješ u srcu kao što je Marija činila. „Sve“ se odnosi na „riječi“ i „događaje“, jer na hebrejskom „dabar“ jest i riječ i događaj, a da na spominjemo raspon značenja grčke riječi *Logos*

Moglo bi se reći da u srcu koje čuva i promišlja događaji postaju riječi. Događaji nisu više puka datost, *facta bruta* - možda bismo rekli 'tvrde činjenice' -, nisu ni vanjske stvari koje su se upravo dogodile i kojima se ništa ne može promijeniti ili dodati, niti su činjenice koje nas suočavaju svojom nemilosrdno hladnom jasnoćom. Jer 'u srcu' se otkriva cijela šarolika paleta značenja onoga što se događa. Srce je mjesto gdje možemo s Bogom razgovarati o svemu, jer ono osvjetljava površinu događaja i vodi u dubinu njihova značenja. Srce pretvara 'činjenice' u riječi koje imaju značenje.

Za biblijsko poimanje srce nije samo sjedište osjećaja. To je najdublja srž našeg bića gdje sazrijevaju najdublji motivi naših uvjerenja i djelovanja. To je dubina koju nismo sami stvorili, mjesto gdje nadilazimo sami sebe. To je mjesto gdje nam Bog govori i osobno nas oslovljava.

Naši pogledi i ideologije borave u našim glavama; u glavama rješavamo probleme i pravimo planove – ali vjera, poput ljubavi i nade, nešto je sasvim drugo. Vjera dotiče tajnu i otajstvo, dok je razum premalen za otajstvo: treba strpljivo čuvati otajstvo u srcu – neka tamo raste, kao što raste plod pod majčinim srcem. Srce

se u Bibliji odnosi na onu dubinu čovjeka, onaj 'bezdan' do čijeg dna ne može prodrijeti ni tračak razuma, premda je razum divni Božji dar i važan putokaz za ljudske odluke i postupke. Međutim, prema Bibliji, ljudsko srce je dubina koja nema dna – jer dopire do 'Srca Božjeg'.

Bezdan zove u bezdan - uz te riječi psalma (Ps 42,8) uvijek mislimo na onu tajanstvenu vezu između čovjeka i Boga u kojoj su ljudi s mističnim iskustvom toliko govorili - a još više šutjeli. Ako se išta u modernoj misli približava biblijskoj slici 'srca' - a ujedno i Augustinovu poimanju sjećanja (memoria) - onda je to zaci-jelo ono 'duboko nesvjesno' o čemu govori dubinska psihologija.

Istine vjere čine nam se teško razumljive i prihvatljive kad ih prvi put čujemo, ali ih nikada ne bismo smjeli odbaciti na brzinu, nego ih radije 'čuvati u srcu'. Tu će živjeti svoje živote, tu će sazrijevati, hraniti se iskustvom naših dana i godina, rasti kao plod što ga majka nosi 'pod srcem' – na mjestu koje se ne zove slučajno 'život'. Stoga kad navodimo misao Blaisea Pascala da je 'vjera stvar srca', ne bismo to trebali tumačiti tako da je to (samo) 'emocionalna stvar'. To je stvar ljudske dubine.

Stoga neka naša novogodišnja želja bude, dopustiti da ne samo istine vjere, nego i događaji koji dolaze, siđu u dubinu, kao što je to (u) činila Marija, „razmišljajući o njima u svojim srcima“, kako bi nam u do-gledno vrijeme postali Božja riječ. U tradiciji kršćanske pobožnosti Marija utjelovljuje mudrost spojene s po-niznošću i vjerom koja s hrabrošću i nadom prihvaća nove, nepoznate i nečuvane mogućnosti: Marija kao „Prijestolje mudrosti“ vjerovala je da „Bogu ništa nije nemoguće“ (Luka 1,37). Želimo započeti novu godinu s tom marijanskom vjerom punom nade.

SUVREMENI ČOVJEK -

PUSTINJAK U PUSTINJI ŽIVOTA

Čovjek je, htio on to ili ne htio, postao pustinjač u pustinji života. Osamljen, od svijeta izdvojen, s više zasuna zavravljen u svome stanu, u strahu od susjeda ili provalnika. Živi svoj život dosade i neutješnosti. Ništa ga ne može oduševiti, sam je život postao odurnost, gađenje. One je kršćanske pustinjake i eremite

resila radost, nutarnji mir, nepomu-ćenost, sloboda, zdravlje duše. Bili su na jednom mjestu, a pred sobom su imali cijeli svijet, jer su bili ispunjeni Bogom. Bili su uronjeni u tu zbilju, slavili su svakodnevno zemaljsku i nebesku liturgiju. Nikad im dani nisu monotoni, jer Duh neprestano obnavlja lice Zemlje i srce pojedinaca. Znali su svakomu dati pravi savjet, od običnog čovjeka do kralja.

Danas se pustinja širi. Duše su opustošene, ljudi nesigurno gledaju u sutrašnjost. Pogled je zamućen, šanse gotovo nikakve. Duhovno bi se ozračje dalo usporediti s propašću Rimskog carstva te sa završetkom epohe helenizma. Ovako je ondašnju situaciju opisao nobelovac Pasternak u Dr. Živagu: "Rim se pretvorio u golemu staretinarnicu, ropotarnicu i tržište posuđenih božanstava i pokorenih naroda. U kaotičnom ra-šomonu i darmaru bijahu na dražbi nebo i zemlja. Dačani, Heruljani, Skiti, Sarmati, Hiperborejci - teški kogači bez žbica, oči koje žmirkaju iz usaljenih lica, okrutnost, veliki podvoljci, ribe koje se hrane mesom obrazovanih robova, nepismeni carevi! Na zemlji bijaše više stanovnika nego u sljedećim stoljećima. Tiskali su se u hodnicima Koloseja, među-sobno se gušili, trpjeli strahovite muke... I u tome kaosu mramornih i zlatnih bljutavosti izranja onaj znani lik: prozračan, lagan, obučen u svjetlo. Naglašeno čovječan, iz provincije, iskonski Galilejac. Istoga trena dođe kraj svim tim pustim

Naši pogledi i ideologije borave u našim glavama; u glavama rješavamo probleme i pravimo planove – ali vjera, poput ljubavi i nade, nešto je sasvim drugo. Vjera dotiče tajnu i otajstvo, dok je razum premalen za otajstvo: treba strpljivo čuvati otajstvo u srcu – neka tamo raste, kao što raste plod pod majčinim srcem. Srce se u Bibliji odnosi na onu dubinu čovjeka, onaj 'bezdan' do čijeg dna ne može prodrijeti ni tračak razuma, premda je razum divni Božji dar i važan putokaz za ljudske odluke i postupke. Međutim, prema Bibliji, ljudsko srce je dubina koja nema dna – jer dopire do 'Srca Božjeg'.

bogovima i narodima. Započe život čovjeka. Čovjeka tesara, čovjeka za pluzilom, čovjeka pastira sa svojim stadom za zalaza sunca, čovjeka bez truna oholosti, čovjeka koga zahvalno veličaju uspavanke majki i slike u umjetničkim galerijama".

Dakle, jednostavnost koju naviješta Galilejac, zaokret prema stvorenju i Stvoritelju. Gdje naime umre Bog, umire i čovjek, a s njime i priroda. Tomu smo svjedoci na svakom koraku. Onaj se opis daje tako lako prenijeti u doslovnom smislu na suvremene metropole, od Tokija, Hong-Konga, Singapura, Pariza, Londona, do New Yorka. Sve vrvi od dosade, čovjek ne zna što bi sa svojim vremenom, makar ga nikad dosta i uvijek nekamo žuri.

ODLUČNOST SVJEDOČITI VJERU

Stoga se treba upravo na prijelomu godina zamisliti nad Jednim, nad Isusom Kristom. Ma koliko sićušna bila ova Zemlja u svemiru, i ma koliko bila sitna Palestina, Betlehem, Kalvarija na tom zemljovidu, postaju oni središta i žarišta u svemirskim beskrajima. Jer ta su mjesta znameniti Božje ljubavi, obrata. Znameniti Božje odluke za čovjeka i Zemlju, a isto su tako i za nas kriteriji naše odluke za Boga. Drugoga nam izbora nema osim prigrliti Isusa Krista. Jer sve je od samog početka, od svog iskona usmjereno prema tome Jednome i on postaje jedinim kriterijem spase-nja ili propasti, za cijeli svemir.

Većina nas čitala je roman ili gledala film *Quo vadis*, s nezabo-

ravnim Peterom Ustinovom. Pred kraj romana Quo Vadis, napisana 1890-ih, Henryk Sienkiewicz evocira širenje kršćanstva tijekom apostolske ere. On pokazuje kako se Kristove riječi, 'ako pšenično zrno ne padne na zemlju i ne umre, ostaje samo; ali ako umre, donosi mnogo roda' (Ivan 12,24), ostvaruju u životima apostola, omogućujući vrlo malo vjerojatnu žetvu u danim okolnostima.

Vjerodostojno je prikazana ljudska cijena davanja caru careva, Bogu Božjega. To čini čitatelja zamišljenim. U vremenima neprijateljski nastrojenim prema vjeri kakva su ova danas, kako izračunati rizik? Kako znati kada je potreban oprez, a kada nepopustljivost?

U romanu, stari apostol Petar koji živi u Rimu vidi da ga svjetovna vlast želi uništiti. Povlači se iz Grada. Čini se da je samoodržanje u najboljem interesu Crkve. Spasiti svoj život zbog budućnosti Kristova djela. Tada na Via Appia susreće Krista koji na Petrovo začuđeno pitanje *Quo vadis, Domine?* — 'Kamo ćeš, Gospodine?' — odgovara: „Sad kad napuštaš moj narod, ja idem u Rim, da me ponovno razapnu“.

Susret donosi totalni zaokret u Petrovu srcu, srcu koje je već mnogo toga iskusilo, te očituje dokaz snage i odvažnosti. On shvaća da širenje Radosne vijesti ne ovisi o opreznom dogovoru; ta plodnost dolazi kroz cjelovitost svjedočenja, kroz život i smrt 'u Kristu' (usp. Rim 14,7-8).

Otada je Petar shvatio da sve Cezarove legije nikada ne mogu uništiti živu istinu - da se ona nikada ne može utopiti ni u suzama ni u krvi te da je čas pobjede započeo. Istina ostaje i traje. Zauvijek. Također je razumio zašto mu je Gospodin rekao da se vrati, budući da je grad slave, ponosa, zločina, razvrat, vrhovne moći postao Kristov grad - postao prijestolnica iz koje će Krist gospodariti i vladati i nad dušama i nad srcima ljudi!

Babilon-Rim tiho se i nečujno pretvara u Novi Jeruzalem: biblijska priča o spasenju zbijena je u jednu, zadržavajuću sliku. Sienkiewicz, vrhunski romanopisac, istražuje poziv na preobrazbu kroz prizmu Petrova života i svjedočenja. Poziv daje imperativ da se aktivni, duboki utjecaj Kristove žrtve koja mijenja svijet, dovede do točke da budemo zahvaćeni njome u osobnoj žrtvi. Ova drama se još uvijek odigrava s posebno teškim, čudesnim intenzitetom u životu svakog vjernika i kršćanina. Odluka je na nama – bježati od opasnosti ili se s njima suočiti i u novoj godini.

SLOBODA I ODGOJ

Foto: Arhiv ICM

FRA MARINKO
ŠAKOTA

Danas se uvelike naglašava sloboda, ali uz iskrivljenu predodžbu. Vlada slogan: Mladima se mora sve dopustiti, davati im slobodu, a izbjegavati nametanje vjere i vjerskog odgoja. Oni se sami trebaju odlučiti hoće li vjerovati ili ne će.

Jednom je nekog pjesnika posjetio ljubitelj njegovih pjesama. U razgovoru su se dotaknuli i djece. „Mislim“, reče posjetitelj, „da djeci moramo dati potpunu slobodu. Tako će se naučiti samostalno odlučivati. I jedino će tako razviti sve svoje sposobnosti.“ Pjesnik ga prekinu riječima: „Rado bih ti pokazao svoj cvjetnjak.“ I povede ga u vrt. Vidjevši vrt, gost uzviknu: „Pa u tom vrtu ne raste ništa osim korova!“ „Nekoć je to bio cvjetnjak“, odgovori mu pjesnik, „ali ljetos sam pomislio da pustim sve u vrtu da raste kako hoće pa se za nj nisam brinuo. To su plodovi.“

Istina, mladima treba davati slobodu, ali pritom se nešto bitno izostavlja na što Gospa upozorava posebno roditelje: „Poučavajte svoju djecu, jer ako im niste primjer, djeca odlaze u bezboštvo.“ (25. 8. 1996.)

Velika odgovornost leži na roditeljima: Hoće li im pomoći da

upoznaju Isusa, koji je Put, Istina i Život, ili će im svojim nemarom omogućiti put u bezboštvo. Vlastiti primjer – to je najbolja „metoda“ u odgoju djece! Ako roditelji idu na misu nedjeljom i mole u obitelji, i djeca će ih slijediti.

Nijedan roditelj, pa ni onaj koji zagovara gore navedeni slogan, neće svojem djetetu dopuštati da slobodno ide kamo hoće jer ne želi da upadne u provaliju iz koje nema izlaza. Svaki će roditelj dati svojem djetetu slobodu, ali će ga i usmjeravati, pokazivati mu pravi put i upozoravati ga na stranputice i provalije.

Isto tako trebamo postupati prema mladima kada je riječ o životnim vrijednostima, posebice o vjeri. Roditelj će pružiti djetetu slobodu, ali će ga i usmjeravati na pravi put upozoravajući ga na opasnosti koje vrebaju u slučaju skretanja s tog puta. Govorit će mu što je ispravno, a što nije, koje su prave i vječne vrijednosti, a što je prolazno, loše i pogubno za njegov život i odrastanje.

Jedan otac petero djece reče mi: Lakše je dopustiti djetetu sve što poželi, nego mu nešto zabraniti! Ali pravo pitanje je: Što je dobro za dijete? Što je dobro za njegov rast? Voli li roditelj svoje dijete ako mu kupi i omogući sve što poželi?

Taj isti otac mi pripovijeda: Kad je naša najstarija kćerka htjela izaći vani, rekli smo joj da može, što je i normalno, ali da se vrati kući do ponoći. Ona se na to ljutila i plakala, jer i drugi ostaju do tri-četiri nakon ponoći, ali ja sam joj objasnio: Ti si djevojka i trebaš izlaziti i biti sa svojim društvom, susretati i upoznavati mladiće. Sve je to uredu. I treba tako. I mi, tvoji roditelji, tako smo radili. No zar ti nije dovoljno za izlazak do ponoći? Osim toga, pitaš li se ti kako je nama roditeljima? Ja moram ujutro ustati u 6 sati i cijeli dan teško raditi. Za koga? Za tebe i tvoje sestre. A kako ću raditi, ako nisam spavao,

jer sam te čekao do 3 poslije ponoći i brinuo se gdje si, kako si, u kakvom si društvu. Možda ćeš reći: Zašto ne spavaš? Ali kako ću spavati kad se brinem je li sve u redu s tobom. Pa ti si moje dijete!

Kaže taj otac da je kćerka shvatila njegove riječi i poslušala. Izlazila je i vraćala se kući do ponoći. I što se dogodilo? Kasnije je ta djevojka odgajala svoje sestre i poučavala ih da je taj način baš jako dobar: Izaći u svoje društvo i vratiti se kući do ponoći. Svi zadovoljni: I ona i roditelji.

OSPOSobljAVANJE ZA IZBOR

U nekim zapadnoeuropskim zemljama zagovara se krizma od 18 godina uz tvrdnju da se mladi trebaju sami odlučiti hoće li se krizmati ili ne će. Ništa protiv, no da ne zaboravimo: Hoće li mladi čovjek moći izabrati krizmu kad navrši 18 godina? Hoće li biti sposoban za izbor?

Istina, sloboda znači mogućnost biranja, ali trebamo provjeriti svoju sposobnost izbora, jer naš izbor uvelike ovisi o utjecajima kojima smo izloženi. Sjetimo se Adama i Eve. Što je utjecalo na njih da se nisu odlučili za Boga nego za zmiju, a time za zlo? Zašto se netko odlučuje protiv Boga? Zašto se odlučuje biti ateist ili agnostik? Što je utjecalo na nekoga da ne ide nedjeljom na euharistiju, da ne moli u obitelji? Jesu li takve odluke bile slobodne ili su bile pod nečijim utjecajima?

Za ostvarenje neke odluke nije dovoljno znanje. Tko je upao u ovisnost o drogi, alkoholu, cigaretama, kocki ili pornografiji zna da mora nešto promijeniti, ali nije sposoban, nema snagu da promijeni stanje. Čak ima i volju, htio bi napraviti zakret, pokušava, ali ne ide. Tko živi u grijehu, zna da nije ispravno to što radi, ali nema snage izići iz grijeha. Nešto drugo je jače u njemu. Mladi čovjek koji je upao u požudu, zna kako je teško izići iz tog stanja.

Katoličku Crkvu se etiketira da je netolerantna, jer ne prihvaća neke nove pojave u društvu. Kako može biti tolerantna prema nečemu što nije Božja volja, što nije prirodno ni ispravno? Zar može tolerirati grijeh? Zar roditelj može biti tolerantan i mirno gledati kako djeca uzimaju štetnu hranu? Zar liječnik može biti tolerantan prema bolesti? Ili policajac i sudac prema prekršaju zakona?

Gospa nas uči da svoje odluke i izbor ne smijemo prepuštati „slučaju“, odnosno raznim utjecajima, već ih je potrebno odgajati i hraniti. Zato nas poziva da molimo i postimo, jer molitva i post nam pomažu, osposobljavaju nas kako bismo bili jaki iznutra i donosili dobre i zrele odluke.

Danas se mladi čovjek ne može izolirati od društva niti mu se može uskratiti služenje internetom i susrete s različitim izazovima. Jedino, i to je najvažnije, što može je osposobljavati se za izbor pa da može odlučiti: Ovo ću uzeti, a ovo neću. Internetske stranice koje mi prljaju dušu neću posjećivati. Izabirem zdravu hranu, Božju riječi, euharistiju i molitvu, brak, obitelj...

ŠTO NAS ODGAJA?

Nova, rodna, ideologija širi se strahovitom brzinom. Posvuda su parole: sloboda, tolerancija, dijalog, demokracija, respekt...

No postavljamo pitanje: Zašto današnja rodna ideologija toliko trubi o slobodi, toleranciji, a ulazi u odgoj djece i mladih? Počinje već u vrtićima s maloljetnom djecom, pa osnovna škola, zatim, preko medija, Interneta, društvenih mreža... Ako želi slobodu, zašto na sve načine želi utjecati na mlade i na njihovo mišljenje?! Zašto vrši utjecaj već na maloljetnu djecu?! Zar ne zato što na sve načine želi preodgojiti mladog čovjeka? Želi ga oblikovati na svoju sliku. Bog ga je stvorio na svoju sliku – kao muško i žensko – a današnja ideologija ga želi oblikovati na svoju sliku.

Katoličku Crkvu se etiketira da je netolerantna, jer ne prihvaća neke nove pojave u društvu. Kako može biti tolerantna prema nečemu što nije Božja volja, što nije prirodno ni ispravno? Zar može tolerirati grijeh? Zar roditelj može biti tolerantan i mirno gledati kako djeca uzimaju štetnu hranu? Zar liječnik može biti tolerantan prema bolesti? Ili policajac i sudac prema prekršajima zakona?

JE LI DOVOLJNA ŽELJA?

Na osnovi iskustava koje je stekao u kontaktima s roditeljima i djecom, fra Slavko Barbarić je izvukao važne zaključke o odgoju. Jedan od tih je da mnogi roditelji griješe prema svojoj djeci već u želji. Naime, svaki roditelj želi da njegovu djetetu bude dobro.

I Gospa želi da se smirimo, da pronademo mir, ali ne da ga dobijemo izvana nego iznutra. Put Kraljice Mira lijek je današnjem čovjeku koji sve više postaje nesposoban da se smiri kada dođu nezgodne situacije. Pozivima na molitvu, post, obraćenje, euharistiju, ispovijed, čitanje Božje riječi, klanjanje, rad na srcu Gospa želi da se čovjekovo srce otvara Božjoj ljubavi i dopusti Mu da ga preobražava. Na taj način u čovjeku jača povjerenje u Boga, nada i ljubav, čime postaje sposoban birati kad se nađe na životnim raskrižjima.

Svatko bi na prvi pogled pomislio: Pa to je normalno! Zar tu postoji nešto pogriješno?

Postoji! To se događa ako roditelji zaborave cilj odgoja, a taj je da njihova djeca *postanu dobra!* Velika je razlika u tim dvjema željama. „Kad se nastoji u svemu ugoditi djetetu i kad se čini sve da mu bude dobro, a zabravri se nastojanje da dijete i postane dobro i da se za to dobro treba truditi, onda se dogodio prvi veliki lom u čovjeku. Time čovjek postaje duhovno i duševno lijen i traži najlakše putove da mu bude dobro, da se lijepo osjeća. U isto vrijeme gubi strpljivost i nema snage boriti se da bude dobar i tako lako poklekne.“ (fra Slavko Barbarić)

Prema fra Slavku važno pravilo u odgoju glasi: „Omogućiti djetetu sve što mu je nužno potrebno, a uči ga iskustveno da je sve plod nečijeg truda i muke. Ne dopusti djetetu da olako dolazi do suvišnih stvari i ne ispunjavaj mu svaku želju da se smiri. Jer, tko počinje davati djetetu više da bi ga smirio i zadovoljio, počeo je opasnu, beskonačnu igru, koja vodi u propast.“

Općenito pravilo ima i svoju konkretnu primjenu: „To se odnosi konkretno na televizijske programe, izbor onoga što se gleda i sluša, na slatkiše, jelo, igračke... Treba, dakle, voditi strogu kontrolu nad svime i pratiti dijete u njegovu rastu.“

Ako roditelji u odgoju stavljaju naglasak na *imati*, nesvjesno od svoje djece prave invalide. „Sve sam mu dao, sve osigurao“, kažu. „Ne mora se mučiti.“ Tako ih čine nesposobnima

za život pa kad naiđu na poteškoće, ne umiju ih rješavati nego utjehu traže u *živom pijesku*: u bludu, kocki, drogi, alkoholu, rastavi braka...

Djed je drukčije postupio prema svomu unuku. Naime, iako je unuk bio prilično lijen, djed ga je ipak volio pa mu je obećao da će mu ostaviti u nasljedstvo nešto vrijedno. Tek nakon djedove smrti, unuk je mogao saznati o čemu se radi. Otišao je u odvjetnika i zatražio oporuku, a u njoj je pisalo: „Mom dragom unuku ostavljam Sveto pismo. Kad ga pročita, iz njega će saznati što mu je činiti i kako treba živjeti.“

SLOBODA I MIR

Psihologinja Ankica Baković na gore spomenutoj tribini govorila je o utjecaju ekrana na razvoj dječjeg mozga. Među ostalim rekla je kako roditelji daju djeci ekran (televizor, mobitel, tablet...) s izlikom: „Daj mu da se smiri.“ To je način kako odlučuje „riješiti“ problem. No, zapravo ga ne riješava nego ga tek stvaraju. Na taj način dijete stječe spoznaju i iskustvo: *Meni treba nešto izvana da se smirim!* Problem je, međutim, što će isto pravilo vrijediti i kasnije kad osoba odraste. Kad dođu nemiri zbog različitih životnih problema, križeva, života s osobama koje nisu po vlastitoj mjeri i slično, odrasla osoba će postupiti po naučenom receptu i reći: *Meni treba nešto izvana da se smirim!* A to nešto u novoj situaciji može biti alkohol, droga, kocka, rastava braka i slično.

I Gospa želi da se smirimo, da pronademo mir, ali ne da ga dobijemo

izvana nego iznutra. Put Kraljice Mira lijek je današnjem čovjeku koji sve više postaje nesposoban da se smiri kada dođu nezgodne situacije. Pozivima na molitvu, post, obraćenje, euharistiju, ispovijed, čitanje Božje riječi, klanjanje, rad na srcu Gospa želi da se čovjekovo srce otvara Božjoj ljubavi i dopusti Mu da ga preobražava. Na taj način u čovjeku jača povjerenje u Boga, nada i ljubav, čime postaje sposoban birati kad se nađe na životnim raskrižjima.

STJECATI JASNOĆU

Kad je magla, nije jasno ni pregledno, lako se izgubi pravi put i odluta u pogriješnom smjeru. No ako osoba ima navigaciju ili kompas, unatoč magli ostat će na pravom putu odnosno pronaći izlaz.

Vrijeme u kojem živimo nalikuje magli. Nije lako mladima snaći se u tolikim nejasnoćama, raskrižjima i labirintu vijesti i „istina“. Toliko je raznovrsnih blještavih ponuda, a sve se predstavljaju kao dobre.

S jedne strane, kako pomoći mladima da ostvare legitime težnje i želje koje nose u svojim bićima, posebno, za srećom? S druge strane, kako im pomoći da razluče što je uistinu dobro, a što nije put do sreće već put u provaliju, u zlo, u ovisnosti?

Kako će danas mladi čovjek imati jasnoću i ostati slobodan kad mu se na televiziji, internetu, mobitelu nudi pornografija na svakom mjestu? Ili kako razlučiti što je spolnost kad mu se u društvu i na internetu nudi bezbroj njezinih mogućnosti. Kako danas imati jasnoću kad u obitelji roditelji govore i uče jedno, a u školi, na mobitelu i u društvu mladi čuju drugo: Kakav Bog! Kakva Crkva! Kakva vjera! To je ništa!

Kako će danas mladi bračni parovi imati jasnoću i ostati slobodni i sačuvati brak kad je danas moderno „misлити na sebe“ i otići od bračnog druga čim nastupi problem?

Fra Slavko Barbarić je govorio: *Jasnoćom u sebi podnosim nejasnoće*. Time je htio reći da se trudio oko jasnoće u sebi. Postigavši jasnoću u sebi, mogao je razlučiti što je u svijetu oko njega ispravno i dobro, a što nije.

Mladi čovjek koji želi ići putem vjere mora tražiti jasnoću. A to znači, razotkrivati maske koje današnji svijet, današnje ideologije postavljaju i probijati se, često kroz maglu, mudročću Duha Svetoga do istine.

Otvorimo se sljedećem evanđeoskom tekstu:

Tada farizeji odoše i održaše vijeće kako da Isusa uhvate u riječi. Pošalju k njemu svoje učenike s herodovcima da ga upitaju: „Učitelju! Znamo da si istinit te po istini putu Božjem učiš i ne mariš tko je tko jer nisi pristran. Reci nam, dakle, što ti se čini: je li dopušteno dati porez caru ili nije?“

Znajući njihovu opakost, reče Isus: „Zašto me iskušavate, licemjeri? Pokažite mi porezni novac!“ Pružiše mu denar. On ih upita: „Čija je ovo slika i natpis?“ Odgovore: „Carev.“ Kaže im: „Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje.“ (Mt 22, 15-21)

„Znajući njihovu opakost.“ Iz teksta vidimo kako je Isus na licima, riječima i gestama farizeja i herodovaca *pročitao* je što je u njihovu srcu, čime je razotkrio njihovo licemjerstvo i zle namjere da ga uhvate u riječi.

Čitati pojave u današnjem vremenu – lekcija je koju i mladi danas trebaju naučiti. U čitanju trebaju počti najprije od sebe. Čitati, otkrivati što se događa u vlastitoj nutrini, kad se pojave misli, namjere, emocije... Zatim, čitati kakva je glazba koju slušaju, kakvi su sadržaji na mobitelu, internetu...

Iako vidi tolike opasnosti, Gospa je ipak puna nade. Uči mlade da se ne smiju obeshrabrili ni predati, jer svatko od njih može razlučiti što je dobro a što zlo. Naravno, uz uvjet da se osposobljavaju za spoznaju: „Želim napose reći mladima: budite otvoreni Duhu Svetomu...“ (16. 5. 1985.)

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutrini, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

M
INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

DJEČICE, TRAŽITE ISUSA U TIŠINI VAŠEG SRCA DA SE RODI IZNOVA

Foto: Arhiv ICMV

„Draga djeco! Nosim vam svoga sina Isusa da vaša srca ispuni mirom jer on je mir. Dječice, tražite Isusa u tišini vašeg srca da se rodi iznova. Svijet je potreban Isusa, zato, dječice, tražite ga preko molitve jer on se daje svakodnevno svakome od vas.“

1. „NOSIM VAM SVOGA SINA ISUSA DA VAŠA SRCA ISPUNI MIROM JER ON JE MIR.“

Mir je jedna od najdubljih čežnji ljudskog srca. Čovjek sve čini da pronade mir. No s druge strane, iako to ne želi, nevjerovatno je kako čovjek lako gubi i uništava mir. Što su uzroci toga?

Na prvim stranicama Svetog pisma, u Knjizi Postanka, nalazimo odgovor: Kad se čovjek udaljava od Boga, gubi mir.

No, iako je to tako, Bog se nije udaljio od čovjeka. Štoviše, Bog sam mu se toliko približio da nije mogao bliže: U Isusu koji je postao čovjekom, djetetom. Zato Gospa kaže da je u Isusu mir. U Isusu je Bog čovjeku sasvim blizu, a gdje je Bog, tu je mir.

U Isusu je Bog na najdublji način izrazio svoju ljubav prema čovjeku. Isus je Božja ljubav, a gdje je ljubav, tu je mir.

2. „DJEČICE, TRAŽITE ISUSA U TIŠINI VAŠEG SRCA DA SE RODI IZNOVA.“

Zašto Gospa napominje da trebamo u tišini srca tražiti Isusa?

Zato što postoje dvije vrste tišine: izvanjska i nutarnja. Izvanjska tišina je važna, ali nije dovoljna za susret s Isusom. Možemo biti u izvanjskoj tišini, a iznutra doživljavati buku misli, osjećaja, maštanja. Možemo živjeti u izvanjskoj tišini, a iznutra biti rastreseni i odsutni. Ako smo rastreseni zbog buke misli i osjećaja, nismo sposobni za susret ni sa sobom ni s drugima ni s Isusom.

Zato je važno stjecati iskustvo nutarnje tišine. Najprije se trebamo zaustaviti, sjesti, smiriti tijelo, a potom početi s vježbama pozornosti. Možemo najprije neko vrijeme slušati zvukove oko sebe. Sigurno ćemo odlutati u mislima, ali se zato trebamo buditi i vraćati u stvarnost i ponovno pažljivo slušati zvukove. Zatim možemo postati svjesni svoga tijela, od glave do nožnih prstiju, dodira odjeće na sebi. I disanje nam može pomoći u vježbanju pozornosti. Opažajmo kako zrak ulazi i izlazi na ulazu u nosnice.

Cilj tih vježbi je smiriti se, postati pozorni i opažati što se pojavljuje u našoj nutrini. Kad smo postali pozorni za ono što nam je najbliže (zvukovi, tijelo, disanje), tek tada smo sposobni

čuti i dopustiti Isusu da nam govori, da ga upoznajemo. Tada možemo uzeti tekst iz evanđelja, čitati ga, slušati i meditirati nad njim tražeći Isusa, želeći ga upoznati, pitajući se što nam Isus želi reći. Drugi način je ponavljati ime Isus u svom srcu. Ime Isus unesemo u svoje disanje. Dok dišemo s tim svetim imenom, neka u isto vrijeme naše srce čezne za Isusom.

Gospa nam kaže što je smisao traženja Isusa u tišini svoga srca: da se iznova rodi.

Što znači to „da se iznova rodi“?

Gospa pod tim misli da se Isus rodi u nama. Možda nam to izgleda strano pa se pitamo je li i kako je to moguće?

U svom evanđelju Ivan nam govori o dvije vrste rađanja: tjelesno rađanje i ono od Boga. „... koji su rođeni ne od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga.“

Kakvo je to novo rađanje, od Boga?

Usporedimo ta dva rađanja s kompjutorskim programom. Vjerojatno svi radimo na kompjutoru i znamo što znači program u njemu. Program nam omogućuje, ali i ograničava „kretanje“, djelovanje. Svi smo rođeni „od krvi, od volje tjelesne i muževlj“. U nama je tjelesni program. Pojavi se zavist, mržnja, ne možemo oprostiti, ne želimo pričati s drugom osobom... Mi se ponašamo kako program u nama diktira. Slijedimo zavist, dopuštamo mržnji da upravlja s nama, da ne praštamo i ne pričamo s nekom osobom. Ni svjesni nismo koliko je jak taj program u nama i kako sve radimo kako nam on naredi.

Novo rađanje znači promjenu programa, tj. promjenu srca. To je novi način razmišljanja, gledanja, suđenja. Novo rađanje znači usvojiti Kristov „program“ i prema njemu se ponašati. U nama i dalje ostaje tjelesni program, ali nije više presudan. Mi razmišljamo unutar Kristova programa. Pojavi se zavist, ali je mi opazimo i ne slijedimo. Pojavi se negativna misao o drugoj osobi, ali je prepoznamo i ostavljamo. Dođe misao da ne pričamo s nekim, da ne oprostimo, ali Kristova misao je jača, mi slijedimo Kristov program.

Važno je napomenuti da rađanju pretходи utjelovljenje. Iskustvo nam pokazuje da je utjelovljenje naša svakodnev-

na stvarnost. U nama se utjelove i rode razne misli i osjećaji. Zašto je dijete počelo psovati? Jer je čulo od starijih. Psovka koju su stariji izgovorili našla je plodno tlo, utjelovila se u djetetu, a zatim se rađa, izlazi iz njega. „Da se Isus rodi u nama“ – to znači da se Isusova riječ najprije utjelovi u nama, da pronade plodna tla u našem srcu. Zato je važno svakodnevno otvorena srca čitati i slušati evanđeoske tekstove na što nas Gospa poziva. A kad se Isusova riječ i misao u nama utjelovi, ona će radati dobrim plodovima. Posebno trebamo moliti da se Božja ljubav u nama utjelovi kako bi se rađala u svakodnevnim susretima s ljudima.

3. „SVIJET JE POTREBAN ISUSA, ZATO, DJEČICE, TRAŽITE GA PREKO MOLITVE JER ON SE DAJE SVAKODNEVNO SVAKOME OD VAS.“

Svakim danom nam je jasnije da je svijetu Isus potreban – i to sve više. Isus je zato i došao u svijet, jer je bio svijetu potreban. Isus je svijetu potreban, jer bez njega nema orijentacije, nema mjerila što je dobro a što zlo, nema prave hrane, nema Jaganca Božjega koji oduzima grijeh svijeta, koji skida terete s čovjeka, koji ozdravlja dušu, koji daje pravi mir. Bez Isusa svijet ne zna što je bezuvjetna ljubav Božja. Bez Isusa svijet tone u besmisao i nemilosrdni odnos prema drugima i prema prirodi.

Gospa nas uči da je mir moguće pronaći jedino u molitvi, a razlog je jasan: Jer je molitva povratak Bogu koji je izvor mira. Već smo rekli da čovjek gubi pravi mir kad se udalji od Boga i da ga pronalazi kad je blizu Bogu. Moliti znači vraćati se Bogu i biti u Njegovoj blizini.

Želimo li mi ljudi danas pronaći mir, živjeti u miru i sačuvati ovaj prekrasni planet Zemlju koji nam je Stvoritelj povjerio, nemamo druge opcije od molitve. I to molitve srcem u kojoj oslušujemo Božju riječ, misao i volju, u kojoj upoznajemo Isusovo srce i Božju ljubav i u kojoj dopuštamo da Bog preobražava naša srca.

Gospa kaže da se Isus „svakome od nas svakodnevno daje“. Eto nam prilike da i mi odlučimo svakodnevno davati Isusu vrijeme i otvarati mu srce.

KAO DJECA SVJETLOSTI HODIMO

PAULA TOMIĆ

Božićno vrijeme liturgijske godine bilo je kratko. Odigralo se u samo dva tjedna (od 25. 12. 2023. do 7. 1. 2024.). Četrnaest dana u kojima nam je Crkva preko liturgijskih čitanja željela objasniti misterij Isusova utjelovljenja i rođenja. I onoga što to znači za čovjeka i svijet.

Ako se pažljivo prati Božja Riječ, svaki put Duh Sveti nadahnjuje neki novi pogled, neku novu 'rhemu' za taj dan, za neku situaciju. Za razliku od Logosa koji je cjelokupna riječ Božja, 'rhema' je jedan djelić Logosa, nešto što ti Duh Sveti nadahne da čuješ baš danas u Božjoj Riječi iako si je možda čuo stotinama puta, ali ti ništa nije govorila.

Tako ja ove godine na poseban način doživljam Isusa u znaku svjetla. Zašto je svjetlo tako važno? Zašto sam Isus za sebe kaže da je On svjetlo svijeta (usp. „Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života.“ (Iv 8,12)? Zašto je Svjetlo došlo na svijet? Biblija nam kazuje kako je prije Isusa zemljom vladala tama i bezakonje. Zašto je Isusov dolazak sve promijenio? Zašto On kaže kako sve čini novo?

U umu mi se stvorila ova slika: zamislite samo jednu sobu u kojoj vlada polumrak ili tama. Što se u toj sobi nalazi i u kakvom je stanju, ne znamo. Možemo samo zamišljati i živjeti u sljepilu, pipajući i posrćući oko stvari. Ali, ako u sobu dovedemo svjetlo, vidjet ćemo je kakva uistinu jest. Ono što se u njoj nalazi, kakvo je, čisto ili prljavo, slomljeno ili cijelo, u redu ili u neredu. I ako poslije ponovno ugasimo svjetlo, naš život u toj mračnoj sobi nikada više ne će biti isti jer smo je vidjeli obasjanu i svjetlo nam je pokazalo na čemu smo. Sad znamo kakvo je što, da je nešto prljavo, ili zgužvano ili prosuto ili puklo... Na nama ostaje praviti se da ne znamo u kakvom kaosu živimo ili pokušati nešto mijenjati uvođenjem sve većeg reda.

Ista se stvar događa kad duša upozna Isusa. Božanska svjetlost obasja prostor duše i osoba postaje svjesna onoga što valja, odnosno onoga što ne valja. I nema više povratka. Ne može više zmiriti na grijeh ili na ono što nije dobro jer sada zna. Spoznala je. Nema više povrat-

SVJETLO NE ŽELE ONI KOJIMA JE DOBRO TAKO POSRTATI U POLUTAMI HINEĆI NESVJESNOST OKO TOGA U KAKVOM JE STANJU PROSTOR NJIHOVE DUŠE: NE ŽELE POKRPATI SVOJU POSTELJINU ILI JE OPRATI, POPRAVITI NAMJEŠTAJ, OPRATI PROZORE, SUĐE... NJIMA JE LAKŠE BITI U TAMI I PRAVITI SE DA NEMA NEREDA, NEGO TAJ NERED POLAKO POČETI POSPREMATI, MIJENJATI, OSVJEŽAVATI... VIDIMO I DANAS KOLIKO JE TAKVIH LJUDI KOJI SVJESNO NIJEČU SVJETLO I ISTINU, JER VIŠE LJUBE DJELA TAME I LAŽI.

Foto: Arhiv ICM

ka na staro, Ili ima, ali tada se mora potpuno zaniijekati postojanje svjetla i uvjeriti same sebe da ono što smo vidjeli nije bila istina.

Zato je svjetlo opasno. Jer ono otkriva ono što nije u redu. I tjera te na promjenu. Onda moraš početi čistiti i tražiti još više svjetla. Zato svi ljudi ne žele svjetlo. Ne žele ga oni kojima je preteško prihvatiti da su njihova djela pogrešna, da žive u grijehu, da im je prljavo... Svjetlo ne žele oni kojima je dobro tako posrtati u polutami hineći nesvjesnost oko toga u kakvom je stanju prostor njihove duše: ne žele pokrpiti svoju posteljinu ili je oprati, popraviti namještaj, oprati prozore, suđe... Njima je lakše biti u tami i praviti se da nema nereda, nego taj nered polako početi pospremati, mijenjati, osvježavati... Vidimo i danas koliko je takvih ljudi koji svjesno niječu Svjetlo i Istinu, jer više ljube djela tame i laži.

Svjetlost je opasna, jer ona otkriva stanje tvoga srca, tvoga svijeta, tvojih svjetonazora... Pokazuje ti tvoje griješke i zablude, pokazuje ti čemu trebaš težiti... A to nije jednostavno. To traži svakodnevni rad na sebi, samodisciplinu, odricanje od požuda i užitaka, odricanje od grijeha, izlazak iz vrijednosti i zakona svijeta... O ne, Svjetlost je vrlo zahtjevna! Svjetlost ti pokazuje ono na što si pozvan biti, za što si stvoren: da i ti postaneš dijete Svijetla. A to znači da iz sebe moraš odagnati svaku tamu (grijeh).

Zato sv. Ivan apostol kaže: „Svjetlost je došla na svijet, ali ljudi su više ljubili tamu nego svjetlost jer djela im bijahu zla. Uistinu, tko god čini zlo, mrzi svjetlost i ne dolazi k svjetlosti da se ne razotkriju djela njegova; a tko čini istinu, dolazi k svjetlosti nek' bude bjelodano da su djela njegova u Bogu učinjena.“ (Iv 3, 19-21)

Danas je posebno teško prihvatiti Isusa kao svjetlo. Zato što ga ima sve manje. Ima sve manje ljudi koji svijetle Isusom. Ima sve manje mjesta koja svijetle Isusovom Istinom. Gube se orijentiri. Znakovi. Tama je naizgled uspjela i svjetlo učiniti sivim.

Svicarski pisac i filozof Max Picard u svom djelu „Bijeg od Boga“ to sivilo svijeta vidi ovako: „U svakom dobu čovjek je bježao od Boga. Ono što razlikuje današnji bijeg od svih ostalih bjekstava je slijedeće: jednom je Vjera bila univerzalna i prije osobne vjere. Postojao je objektivni svijet Vjere, dok se je Bijeg ostvarivao

individualno. To je pojedinac činio činom osobne odluke. Danas je sve suprotno. Više ne postoji objektivni svijet Vjere; Vjeru treba iznova ostvarivati, iz trenutka u trenutak, kroz osobne odluke, odvajajući se individualno od stanja Bijega. Danas je Bijeg stvarnost, a ne Vjera. Svaka situacija danas je stanje Bijega jer sve i postoji samo kao neki veliki oblik Bijega od Boga.“

Uistinu, danas ne samo da je cijeli svijet u bijegu od Boga, nego se to stanje bijega proglašava normalnim. Ta tama se proglašava svjetlom. I to je najveća prijevara zloga. Zli polako želi vratiti svijet u tamu, grijeh i bezakonje.

Gospa vidi ovu nadolazeću tamu. I zato joj preostaje samo jedno: jasno i glasno reći da je „svijet potreban Isusa“ jer Isus je Svjetlo. Baš kao i u Isusovo vrijeme nema više hoda u mnoštvu, u masama. Tama polako sve izjeda i stvara svoje sinove tame. U hodu za Isusom, za svjetlom, ostaju pojedinci. Sačica apostola. Oni koji su povezani s Gospom, jer ona daje Isusa, koji svijetli svojim mirom. (usp. „Nosim vam mog sina Isusa da vaša srca ispunim mirom jer on je mir. Dječice, tražite Isusa u tišini vašeg srca da se rodi iznova.“ 25. 12. 2023.)

Gospa nas uči kako ćemo u tami svijeta naučiti pronaći Isusa: On se nalazi u tišini naših srca. I otkriva se molitvom. (usp. ...tražite ga preko molitve jer on se daje svakodnevno svakome od vas.“

Na neki način i Gospa nam u ovoj zadnjoj poruci kazuje kako je ovo nadolazeće vrijeme, vrijeme osobnih odluka i osobnog susreta s Isusom, tj. individualnog odvajanja od kolektivnog stanja Bijega od Boga. Nema više oslanjanja na druge, kopiranja drugih, traženja isprika... Svako će sve više hodati sam. Kao što je i Isus sam ostao pred svojim križem. I sam na njemu bio raspet. Svatko će od nas biti ostavljen sam pred svojim križem. I svatko će morati odlučiti hoće li slijediti Svijetlo do kraja, ili će napraviti korak natrag u tamu.

Za sada budimo zahvalni jer nam se Isus još uvijek svakodnevno daje kroz svete sakramente, a prati nas i Njegov blagoslov. Samo ustrajni budite ne zaboravljajući Isusove riječi: „Svi će vas zamrziti zbog imena mogoga. Ali ni vlas vam s glave ne će propasti. Svojom ćete se postojanošću spasiti.“ Lk 21,19.

IVICA ŠARAC

I DALJE SE VRTIMO OKO SREDIŠNJEG PROBLEMA naše teme u nekoliko zadnjih priloga, oko pitanja glavnoga razloga zbog kojega je biskup Žanić promijenio svoj stav o Međugorju. Podsjetimo da je tijekom sučeljavanja dvojice aktera (fra Joze Zovka i biskupa Pavla Žanića) pred Dijecezanskom komisijom u svibnju 1985. raspravljano o dvostrukom pritisku na biskupa zbog njegova početnog pozitivnog stava o ukazanjima: s jedne strane onom dijecezanskim svećenika na sastanku u Domanovićima, a s druge strane pritisku komunističkih vlasti. Vidjeli smo da je biskup pred Komisijom opovrgnuo da je u tom pogledu bilo pritisaka dijecezanskih svećenika na njega, štoviše naglasio je da nikada sastanak u Domanovi-

Foto: Arhiv ICM

Dokaz ili kleveta?

ćima nije ni održan. Međutim, po riječima tajnika nekakav sastanak skupine svećenika u Domanovićima ipak je bio održan (doduše „drugačiji sastanak; one vrste na kojem se govori o svećeničkoj uzajamnosti, ali ne o drugome“). Vidjeli smo da je i sam biskup u pismu papi Ivanu Pavlu II. naveo da dijecezanski svećenici ne vjeruju u autentičnost Gospinih ukazanja u Međugorju, „jer bi“, doslovno piše biskup „po njihovu mišljenju (istaknuo I.Š.), to bila nemoguća potvrda s neba s obzirom na otvoren i skandalozan raskol u našoj mjesnoj Crkvi.“ Ovo potvrđuje da su dijecezanski svećenici o međugorskim ukazanjima imali usuglašen stav, što pretpostavlja jedan vid organiziranosti u donošenju jednodušnog suda o toj temi. O drugoj vrsti pritisaka, onoj sa strane vlasti koja mu je prema fra Jozinu navodu prijetila zatvorom, biskup pred Komisijom nije govorio, nego je odlučno zaniijekao da se bojao zatvora („Nisam rekao da se bojim ići u zatvor. To je za mene kao da sam opsovao Boga!“). Doista, iz nekoliko zapisa sa sastanaka biskupa Žanića sa službenim predstavnicima tadašnjih vlasti, koje smo već navodili u dosadašnjim priložima, primjetan je oštar ton sa strane predstavnika

vlasti kao i biskupova odlučnost da ponovi i argumentira svoj dotadašnji stav o međugorskom fenomenu, što potvrđuje njegovu (pred Komisijom) izrečenu tvrdnju da se nije bojao. Pozornim iščitavanjem biskupovih odgovora na upite članova Komisije upada u oči da biskup nijednom rečenicom nije demantirao da je bilo pritisaka i prijetnji sa strane vlasti. I tu dolazimo do najvažnijeg dijela ovog zamršenog pitanja, koje bi u punini glasilo: da li je i s čime

konkretno tadašnji režim prijetio biskupu kako bi promijenio stav oko međugorskih događaja i postoje li ikakvi dokazi o tomu, osim već navedenih fra Jozinih tvrdnji? Koliko je poznato, do danas dostupni i objavljeni izvori ništa ne govore o tomu – uz jedan izuzetak! Riječ je o kontroverznom dokumentarnom filmu iz 2017. godine „Od Fatime do Međugorja“ u režiji izraelskog redatelja Ami Drozda (i scenariju Sloma Bezaela), koji se poziva na do-

Foto: Arhiv ICM

kumente jugoslavenskih i sovjetskih tajnih službi. Odmah i to treba reći da niti ovi dokumenti, na koje se autori filma pozivaju i u filmu ih tek fragmentarno pokazuju (u pozadini idu faksimili dokumenata od kojih je većina na ruskoj cirilici), također nisu cjelovito dostupni i javnosti poznati, tako da se ovdje isključivo referiramo na navode iz filma koji je po mnogočemu intrigantan i kontroverzan i ne osvrćemo se na film u cjelini, nego nas ovdje zanima isključivo onaj dio u kojemu se navodi konkretan razlog zbog kojega je biskup Žanić promijenio stav prema Međugorju. Taj dio ovdje predstavljamo u kratkim crtama:

Izvanredni događaji u Međugorju otpočeta su pobudili zanimanje i jugoslavenskih i sovjetskih tajnih

čuli od našega šefa da se u Jugoslaviji desilo nešto što može biti opasno za komunizam. Dobili smo informacije iz različitih izvora i nakon nekoliko dana u Moskvi je odlučeno da drug Malahov i ja otputujemo u Beograd na konzultacije s drugovima iz jugoslavenske tajne službe. Sve je bilo dosta brzo odlučeno, što je bio znak da se nešto važno dešava. Tema je bila Međugorje i problem oko 'ukazanja Gospe' i mogućih problema koji su mogli iz toga nastati. Naime, informacije kojima smo u Moskvi raspolagali odnosile su se na djelovanje nekoliko zapadnih tajnih službi i Vatikana oko djelovanja na rušenje komunizma...Znali smo da Vatikan ima veliku ulogu u životu ljudi u dijelu Jugoslavije, pa smo zato odmah reagirali. U filmu se dalje navodi kako je Maksimov želio znati što mostarsko-duvanjski biskup Žanić misli o

franjevačkog reda ili će jugoslavenska tajna služba biti prisiljena na uporabu sile. O tomu Maksimov ovako govori u filmu: *Prenijeli smo im stav druga Lasića i ostalih jugoslavenskih kolega koji su govorili o fašizmu i franjevcima. O tomu kako su jako vezani za hrvatsku ekstremnu emigraciju i kako sada koriste djecu da i preko njih pokušaju rušiti socijalistički društveni sistem u Jugoslaviji. Po našim izvorima, njih ne zanima vjera, samo politika, a to je opasno i mi to nećemo dopustiti. Posebno sam naglasio kako je opasno da biskup javno podržava sve što se tamo dešava, a tamo je, po našim jugoslavenskim kolegama, bila neka vrsta početka kontrarevolucije.*

Navodno je nakon toga, 4. listopada 1981., Maksimov imao sastanak s kardinalom Casarolijem i nadbiskupom Sambijem i predao im kompromitirajući materijal o biskupu Žaniću, na što su, tvrdi on, njih dvojica bili vrlo iznenađeni detaljima koji su bili navedeni u dokumentima, a koji su navodno sadržavali i potpis biskupa Žanića. Istaknuo im je dobru suradnju s jugoslavenskim „kolegama“ i napomenuo kako oni imaju „mnogo katoličkih i pravoslavnih svećenika na vezi, pa su mnogo toga znali“, a na kraju im je, kako kaže, prenio i po-

Foto: Arhiv ICM

POZORNIM IŠČITAVANJEM BISKUPOVIH ODGOVORA NA UPITE ČLANOVA KOMISIJE UPADA U OČI DA BISKUP NIJEDNOM REČENICOM NIJE DEMANTIRAO DA JE BILO PRITISAKA I PRIJETNJI SA STRANE VLASTI. I TU DOLAZIMO DO NAJVAŽNIJEG DIJELA OVOG ZAMRŠENOG PITANJA, KOJE BI U PUNINI GLASILO: DA LI JE I S ČIME KONKRETNO TADAŠNJI REŽIM PRIJETIO BISKUPU KAKO BI PROMIJENIO STAV OKO MEĐUGORSKIH DOGAĐAJA I POSTOJE LI IKAKVI DOKAZI O TOMU, OSIM VEĆ NAVEDENIH FRA JOZINIH TVRDNJI? KOLIKO JE POZNATO, DO DANAS DOSTUPNI I OBJAVLJENI IZVORI NIŠTA NE GOVORE O TOMU - UZ JEDAN IZUZETAK! RIJEČ JE O KONTROVERZnom DOKUMENTARNOM FILMU IZ 2017. GODINE „OD FATIME DO MEĐUGORJA“ U REŽIJI IZRAELSKOG REDATELJA AMI DROZDA (I SCENARIJU SLOMA BEZAELE), KOJI SE POZIVA NA DOKUMENTE JUGOSLAVENSKIH I SOVJETSkih TAJNIH SLUŽBI.

službi, jer ih se u tadašnjemu komunističkom bloku držalo opasnošću za komunistički poredak (o čemu smo već pisali u prvim priložima). Visokorangirani dužnosnik sovjetske obavještajne službe (KGB-a, Komiteta državne sigurnosti), izvjesni general-poručnik Aleksander Maksimov pojavljuje se u filmu s nekoliko snimljenih izjava. Prema njegovim tvrdnjama, on se u pratnji još jednoga sovjetskog dužnosnika vrlo brzo nakon prvih vijesti o izvanrednim događajima pojavljuje u tadašnjoj Jugoslaviji i sastaje s trojicom dužnosnika jugoslavenske tajne službe, među kojima je bio i Ivan Lasić (r. 1934.). Maksimov izjavljuje da je za Međugorje prvi put čuo početkom srpnja 1981. i nastavlja: *Tada smo*

Međugorju, na što su mu jugoslavenski agenti navodno rekli da je „biskup sklon povjerovati u ukazanja“, dodajući da se problem može lako riješiti, jer je Ivan Lasić, kao agent jugoslavenske UDB-e, posjedovao nekakav kompromitirajući dokument koji će biskupa potaknuti da se predomisli oko Međugorja. Maksimov se, tvrdi se dalje u filmu, uskoro u Rimu sastao s državnim tajnikom Svete Stolice, Agostinom Casarolijem (1914.-1998.) i vatikanskim diplomatom, Pietrom Sambijem (1938.-2011.) te izrazio zabrinutost zbog međugorskih događaja i učinkom koji bi taj slučaj mogao imati za komunizam. Navodno se u rujnu ponovno sastao sa Sambijem u rimskom hotelu *Columbus* i zatražio da Vatikan izvrši pritisak na generala

zdrave svoga šefa Jurija Andropova (1914.-1984.), koji je navodno „u znak dobre volje“ ostavio papi „osobni dar“, tj. popis svećenika koji su surađivali s komunističkim tajnim službama u Poljskoj, Mađarskoj, Čehoslovačkoj, Ukrajini i Jugoslaviji.

U filmu se ova tema zaključuje tvrdnjom da *dokumenti koji su nedavno otkriveni u Rusiji dokazuju da je jugoslavenska tajna služba ucjenjivala biskupa Žanića i da je biskup potom pristao surađivati i da je na izričit zahtjev tajne službe korjenito promijenio mišljenje o ukazanjima u Međugorju te da je nakon toga tražio da se obustavi dolazak hodočasnika u Međugorje.* Na kraju se još dodaje kako je biskupu Žaniću zajamčeno da će kompromitirajući materijal protiv njega biti nakon svega – uništen!

Na tu, kao i na druge tvrdnje u filmu, odmah je odgovorio mostarski Biskupski ordinarijat s jednim tekstom (s potpisom tadašnjega generalnog vikara don Željka Majića) u kojemu se odbacuju sve navedene tvrdnje, a film je okarakteriziran „difamatorskim uratkom“ i „odvratnom, Bogu mrskom klevetom“.

U Međugorju održan seminar za ministrante iz hercegovačkih franjevačkih župa

U Međugorju se od petka 8. prosinca do nedjelje 10. prosinca održao seminar za ministrante iz hercegovačkih franjevačkih župa pod geslom „Euharistija je moja autocesta do Neba” čiji je autor blaženi Carlo Acutis. Ministranti su bili smješteni u franjevačkoj Kući mira (Domus Pacis) u Bijakovićima gdje su imali svoj program, a također su pohodili i brojna molitvena mjesta u župi Međugorje, te sudjelovali na večernjem molitvenom programu u crkvi sv. Jakova. Ovakvi susreti u Međugorju se održavaju već dvadesetak godina, a ove godine na seminar je došao 41 ministrant iz više franjevačkih župa u Hercegovini. Seminar vode dvojica mladih fratara, fra Andrija Majić koji je župni vikar na Humcu, te fra Ivan Hrkać koji je župni vikar u Međugorju.

Humanitarna akcija Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje

U nedjelju 17. prosinca na treću nedjelju došašća članovi Franjevačkog svjetovnog reda iz župe Međugorje organizirali su i ove godine humanitarnu akciju pred Božić u sklopu koje su dijelili pšenice i kolače koje su sami napravili u proteklom razdoblju, te prikupljali priloge koje su vjernici radosna srca ostavljali. Svijeća treće nedjelje došašća simbolizira radost, stoga su članovi OFS-a Međugorje ovom akcijom željeli

pružiti radost pred Božić onima koji su u potrebi. Na radost svih odaziv je bio jako velik, mnogi hodočasnici i župljani rado su se odazvali ovoj humanitarnoj akciji, tako da su članovi OFS-a Međugorje s prikupljenim novcem mogli pružiti pomoć najpotrebnijima da i oni Božić dočekaju s jednom brigom manje, jer će naše malo njima donijeti puno.

„Ovo je peta godina naše humanitarne akcije u kojoj se trećari i

trećarice trude posijati na vrijeme pšenicu i pripremiti domaće kolače, kao malu zahvalu ljudima koji sudjeluju u ovoj humanitarnoj akciji. Svake godine do sada bila je jako uspješna humanitarna akcija, gdje bi se po završetku akcije 10 do 15 obitelji pomoglo pred Božić i božićne blagdane, te tako uljepšalo ove dane. I ove godine naši trećari su pripremili oko 160 kutija kolača, te oko 200 kutija posijane pšenice. Ovom prilikom se zahvaljujemo svima onima koji su sudjelovali, jer osobno mislim da Božić nisu blještavilo i svjetla, nego je Božić darivanje od srca gdje pomažemo jedni drugima”, kazala je Vesna Ostojić, ministra Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje, a nekoliko riječi s nama je podijelio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, koji je ujedno i duhovni asistent OFS-a Međugorje.

„Ovo je jedna humanitarna akcija Franjevačkog svjetovnog reda iz Međugorja, budući da je nedjelja Caritasa, oni se uvijek potrudite ispeći kolače i posijati pšenicu, te ih podijeliti vjernicima. Vjernici to mogu preuzeti i ostaviti svoj prilog, te tako s tim priložima mi pomognemo, uglavnom, našim župljanima kojima je potrebna pomoć, a osobito u ovo božićno vrijeme. Također, ovo je nedjelja radosti, nedjelja Gaudete („Radujte se”), a najbolje u svome životu možemo biti ispunjeni i radosni onda kada pomažemo drugima”, kazao je fra Zvonimir Pavičić.

Tisuće imena u zagrljaju Kraljice Mira

Na samom kraju 2023. godine, četvrtu godinu zaredom, Informativni Centar MIR Međugorje pokrenuo je već sada tradicionalnu molitvenu inicijativu za Božić pod nazivom „Tvoje ime u zagrljaju Kraljice Mira” za sve one koji su bili spriječeni dolaziti u Međugorje iz raznih razloga. Pokretač ove akcije je Mateo Ivanković, službeni fotoreporter Informativnog Centra MIR Međugorje. Molitvena inicijativa započela je 3. prosinca na prvu nedjelju došašća, a tijekom tri tjedna prikupljeno je oko 23.000 prijavljenih osoba. S obzirom da je gotovo svatko od tih 23.000 osoba u molitvenu nakanu napisao u prosjeku još nekoliko osoba, ispada kako se u ovoj molitvenoj inicijativi prikupilo više od 100.000 preporučanih imena, molitvi, nakana, želja, vapaja i zahvala! Svećeničke ruke su ovu molitvenu listu blagoslovile, te ih je Mateo na sam dan Božića u jutarnjim satima odnio na Brdo ukazanja, te kod Kraljice Mira izmolio krunicu na sve te nakane, a također u crkvi sv. Jakova u Međugorju slavit će se i sveta misa na sve te pristigle nakane. „Mi smo i ovoga Božića bili vaše sklopljene ruke u molitvi pred našom Nebeskom Majkom. Hvala vam od srca što ste sudjelovali u ovoj molitvenoj inicijativi i vjerujemo da će ovo i dalje biti jedna lijepa tradicija povodom Božića. Božji blagoslov vam iz Međugorja!” – poručio je Mateo Ivanković.

Mnoštvo vjernika u molitvi krunice kod Plavog križa

U utorak 2. siječnja, kao i svakoga drugoga u mjesecu, s početkom u 8.15 sati kod Plavog križa u podnožju Brda ukazanja u Bijakovićima molila se zajednička molitva krunice za mir i na Gospine

nakane. Više od 100 vjernika, kako hodočasnika, tako i župljana, molilo je u jedan glas radosna, žalosna i slavna otajstva Gospine krunice. I ovoga puta vjernici su se okupili u zajedničkoj molitvi u znak zahvalnosti za milosti koje nam Kraljice Mira pruža već gotovo 43 godine u župi Međugorje i u svijetu. Molitva krunice i ovoga puta se molila za sve one koji još nisu upoznali ljubav Božju. Vjernici su molitvu krunice molili na hrvatskom jeziku, te na arapskom, talijanskom, engleskom, litavskom, slovačkom, portugalskom, ukrajinskom... Po završetku molitve Gospine krunice vjernici su izmolili i Gospine litanije, te još nekoliko marijanskih molitvi, te ovaj molitveni susret završili svećeničkim blagoslovom i zajedničkim pjesmama Kraljici Mira. Sljedeća molitva krunice kod Plavog križa bit će u petak, 2. veljače 2024. godine s početkom u 8.15 sati.

Statistike za prosinac 2023.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 66 000
Broj svećenika koncelebranata: 1523 (49 dnevno)

U protekloj 2023. godini podijeljeno je ukupno 1 731 000 sv. pričesti, a na sv. misama je koncelebriralo 42 647 svećenika.

Devetnica Rodenju Kristovu na Brdu ukazanja

U petak 15. prosinca u župi Međugorje započela je devetnica Rodenju Kristovu. Svake godine, pa tako i ove, župljani Međugorja i hodočasnici molitvom devetnice Rodenju Kristovu pripremali su se za proslavu Božića, najradosnijeg kršćanskog blagdana. Tako su se tijekom tih devet dana svakoga dana s početkom u 14 sati na Brdu ukazanja u Bijakovičima molila radosna i žalosna otajstva Gospine krunice. Međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić prilikom gostovanja u programu Radiopostaje Mir Međugorje kazao je kako je molitva devetnice na Brdu ukazanja posebno vrijeme i da vjernici odbace sve napasti koje ih žele odvući od te molitve.

„Neka to vrijeme bude posebno. Ako ćemo tražiti izlike, uvijek ćemo ih naći, ne moramo ih ni tražiti, one će same doći. Napasti su uvijek tu koje nas žele odvući od molitve, od Boga, od proslave Božića na kršćanski način. Uvijek će biti tih napasti, uvijek će biti teško otići na Podbrdo, baš u 14 sati, bit će i kiše i hladno će biti. Uvijek će biti puno izlika, ali pozivam sve župljane i sve vjernike, jer puno je vjernika izvan župe koji dolaze na ovu molitvu, odbacite sve te napasti, dođite, molite s nama i pripremite se tako za proslavu Kristova rođenja”, kazao je fra Zvonimir Pavičić.

Molitvu krunice prvoga dana devetnice s mnoštvom župljana i hodočasnika predmolio je fra Marin Mikulić. Vjernici su molili radosna i žalosna otajstva Gospine krunice te su se zaustavljali kod svake postaje gdje je fra Marin imao i kratko

razmatranje. Došavši kod Gospina kipa, nakon završetka molitve krunice vjernici su izmolili još i sedam Očenaša, Zdravo Marija i Slava Ocu na Gospine nakane.

„Kao što smo već počeli s našim svetim misama zornicama kao jednu pripremu za Božić, tako smo danas počeli i s devetnicom Rodenju Kristovu. Na početku molitve sam sve prisutne pozvao da zaista otvorimo svoja srca, da zaista ovoj devetnici pristupimo srcem kako bi se ovoga Božića Isus mogao najprije roditi u našem srcu i to je sva bit našega Božića, da nam se Isus rodi u srcu. Onda kada nam se rodi u srcu, kada se nastani, onda nam šalje onu pravu radost, onaj pravi mir, pravu sreću, blagostanje i sve ono što nam Gospodin svakoga dana redovito daruje. Stoga bih pozvao sve ostale vjernike koji nam se žele pridružiti da nam se rado pridruže, da se kroz ovih devet dana jedan duhovan, ali zaista na jedan duhovan način pripremimo za naš najveći blagdan, a to je Božić. Svakoga dana ćemo moliti u 14 sati, razmatrat ćemo otajstva Gospine krunice, prije svega radosno otajstvo, a to je ono otajstvo o kojemu bi mi ovih dana trebali malo više promišljati, o njemu malo više razmišljati. Razmišljati što se to dogodilo na Božić, tko je došao na Božić, tko je taj kojega ćemo mi slaviti i proslaviti, tko je taj Kralj kojemu su se došli svi pokloniti. Pozivam sve da se odazovu, da se na jedan lijep i duhovan način pripremimo”, kazao nam je fra Marin Mikulić nakon završetka molitve krunice prvoga dana devetnice.

Božićno uređenje u crkvi sv. Jakova

U božićno vrijeme ozračje svečanosti rođenja Isusa Krista u crkvama diljem svijeta uvelike odražavaju i pomno postavljene božićne jaslance na kojima se s velikom ljubavlju radi do najsitnijih detalja. Scenski prikazi svete Betlehemske noći u svakoj crkvi su jedinstveni i prelijepi na svoj način. Tako su se u utorak, 19. prosinca i u crkvi sv. Jakova u Međugorju postavile božićne jaslance, a na njima se radilo više sati, od jutra do poslijepodneva. Jaslice su, za razliku od prošle godine, postavljene ispred oltara, a autor ovogodišnjih jaslaca u župi Međugorje, kao i nekoliko ranijih godina, je Toni Kozarić, akademski kipar i profesor likovne kulture. Nakon završetka postavljanja jaslaca kazao nam je da se osjeća umorno, no ispunjeno i blagoslovljeno, pošto je, kako sam kaže, i ove godine imao veliku čast da međugorsku crkvu ukrasi božićnim jaslancima, a rad na postavljanju jaslaca mu je ove godine bio posebniji nego inače.

„Pošto se ove godine slavi 800 godina od prvoga prikaza živih jaslaca u Greciju, nekako mi je posebno drago što sam i ove godine, kao i proteklih nekoliko, mogao raditi u crkvi sv. Jakova u Međugorju. Nekako sam danas s posebnim emocijama to radio, a osim toga trudim se da svake godine bude drugačije nego što je bilo prethodne. Naravno, prije samoga postavljanja o tome puno i razmišljam, imam puno ideja, no na kraju kada to počnem raditi opet na drugi način postavim. Ona osnovna ideja ostaje, ali uvijek se tu ponešto nadogradi. Osim ovih u Međugorju, ove godine sam radio na Humcu velike jaslance od jute i kaširanog papira koje su visoke oko 1,5 metara, a proteklih godina radio sam po raznim župama u Hercegovini, Humac, Ljubuški, Gradnići, Međugorje i slično, a dosta radim jaslance i privatnim osobama koje žele, pomognem im oko toga. Što se tiče izrade, odnosno postavljanja današnjih jaslaca, postavljanje je trajalo oko četiri sata. Naravno, nisam sam radio, uvijek bude ljudi koji pomognu, tu su uvijek i časne sestre iz župe Međugorje, također i Vanja Turudić pomogne svake godine, bez da je moramo zvati ona dođe i puno pomogne”, kazao je Toni, te dodao kako na postavljanju jaslaca zapravo radi od kada zna za sebe.

Adventski koncert HKUD-a „Brottnjo“ – Čitluk održan u Međugorju

U utorak 19. prosinca Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Brottnjo“ iz Čitluka upriličilo je svoj 17. tradicionalni adventski koncert ovoga puta u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju. HKUD „Brottnjo“ – Čitluk svoje adventske koncerte započelo je davne 2005. godine, a rad samoga Društva koje postoji u ovakvom formatu nepunih četvrt stoljeća, odnosno od 1999. godine, počiva na glavnom cilju, a to je sačuvati stare običaje broćanskog kraja, približiti ih novim generacijama, te ih sačuvati od zaborava. Koncert je održan kao božićni poklon za sve Brottnjake i prijatelje samoga Društva. Bila je to večer ispunjena brojnim pjesmama, gangama, bećarcima, tradicijskim igrama, guslama, te zanimljivim koreografijama i prikazima narodnih nošnji.

Tako su na samom koncertu nastupili domaćini HKUD „Brottnjo“ – Čitluk, muška klapa „Concordia“ iz Međugorja, HKUD „Sveti Ante – Cim“ iz Mostara, „Složni Bećari“ iz Čitluka, te guslar Marko Čolak. Prije samoga koncerta svi okupljeni mogli su pogledati kratki video uradak o običajima Badnjega dana iz krajeva Brottnja. Riječ je o video isječku koji je nastao 2005. godine, a u kojemu su sudjelovali članovi i članice HKUD-a „Brottnjo“. Na samom početku 17. adventskog koncerta prigodni pozdrav okupljenima uputio je Marinko Bukovac, predsjednik Društva, zahvalivši se svima na dolasku, a po završetku koncerta i s nama je podijelio nekoliko riječi.

„Naše Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Brottnjo“ – Čitluk, koje postoji u ovome formatu od 1999. godine, tradicionalno od 2005. kada je bio naš prvi, održava adventske koncerte i mi smo s tom tradicijom nastavili dugi niz godina, tako da je danas ovo naš 17. koncert, jer 2020. i 2021. godina su nam malo poremetile planove, ali Bogu hvala mi smo nastavili dalje i nadamo se da ćemo tako nastaviti i dogodne jer dogodne imamo još jedan jubilej. Naime, dogodne slavimo 25. obljetnicu osnivanja Društva i nastojat ćemo, ako Bog da, da proslavimo u ovakvom ambijentu, dakle negdje u božićno vrijeme, godišnjicu društva i adventski koncert. Naše Društvo trenutno broji oko 50 aktivnih članova, imamo mušku i žensku pjevačku skupinu, te folklornu skupinu, a u folklornoj skupini imamo i osnovnoškolce, tako da među njima imamo mlade od osnovne škole pa sve do fakulteta”, kazao je Marinko Bukovac.

Na samom kraju koncerta svi sudionici su se popeli na pozornicu gdje su svi zajedno izveli još nekoliko božićnih pjesama, a posjetitelji su na kraju koncerta sudionicima uputili zasluženi i dugotrajan pljesak. Voditeljica koncerta bila je Suzana Bošnjak, a po završetku koncerta svi sudionici, kao i posjetitelji mogli su uživati u prigodnom domjenku uz čašicu razgovora.

Božićna priredba održana u dječjem vrtiću ‘Sv. Mala Terezija – Majčino selo’

U četvrtak, 21. prosinca u dječjem vrtiću ‘Sv. Mala Terezija’ u Majčinu selu održana je svečana božićna priredba. Dječica su pred svojim roditeljima, bakama i djedovima, braćom i sestrama, starateljima i tetama odgajateljicama otpjevala niz božićnih pjesama i izvela brojne recitacije na način na koji samo oni to znaju, iskreno i od srca. Pljesak nakon svake izvedbe, te nerijetke suze radosnice okupljenih govore tome u prilog. Prije samoga početka priredbe, nekoliko riječi svima okupljenima uputio je fra Dragan Ružić, ravnatelj Majčina sela, zahvalivši se svima na dolasku.

„Hvaljen Isus i Marija, dobrodošli na ovu priredbu naše djece. Djeca su možda najpozvanija i najsposobnija izraziti onu najiskreniju čestitku, to su mir i radost. Mir i radost Onoga koji jest Mir i Radost, a to je Krist. Ako darujemo Krista onda smo darovali sve, a to djeca umiju, pa ćemo danas vidjeti kako su to oni naučili i spremili i kako oni Božić doživljavaju na svoj način”, kazao je kratko fra Dragan Ružić, zahvalivši se tetama odgajateljicama što su djecu pripremili na najbolji mogući način. Također je svima zaželio sretan i blagoslovljen Božić od srca, te puno blagoslova u mladom ljetu, a nakon fra Dragana nekoliko riječi okupljenima uputila je i Darija Juričić, voditeljica dječjega vrtića „Sv. Mala Terezija” u Majčinu selu.

„Hvaljen Isus i Marija, dragi naši roditelji, bake, djedovi, tetke i ostali. Ove godine obilježavamo 800 godina od prikaza prvih jaslaca koje je uprizzorio sv. Franjo u Greciju. Naše odgajateljice su povedene poput sv. Franje da i mi imamo tu milost da u našem vrtiću na dječji način uprizzorimo jaslance. Zamolila bih vas da u ovim trenucima poklonite pozornost vašoj i našoj djeci. Hvala vam na povjerenju. Hvala našim dragim odgajateljicama koje su se uistinu trudile i koje su imale darovanu milost da vašoj i našoj djeci s ljubavlju i radošću pripreme ovako jedan predivan i nestvaran prizor. Sada se zajedno prepustite, i prepustimo, našem sv. Franji, neka nas uvede u milost susreta s malim Kraljem rođenim u Betlehemu”, kazala je Darija Juričić.

Nakon uvodnih govora, djeca su nestrpljivo dočekala početak svoje priredbe, te su uz niz pjesama poput „Dođi, dođi Božiću”, „Božićna zvona”, „Zvončići”, „Isus se rodio i sve nas pohodio” razveselila svoje roditelje, bake, djedove i staratelje. Na kraju same priredbe svi okupljeni dobili su zadatak da zajedno sa svojom dječicom otpjevaju pjesmu „Bijeli Božić”, što su oni to radosna srca i učinili. Glazbena pratnja tijekom priredbe bila je župljanka Drina Dodig.

Žive jaslice zajednice Cenacolo

Nakon duge četiri godine stanke, zajednica Cenacolo ovoga Božića ponovno je uprizorila žive jaslice ispred crkve sv. Jakova u Međugorju, kako na radost župljana i hodočasnika, tako i vjernika iz okolnih župa, a posebno malene dječice koja su uprizorenje živih jaslica gledala u jednom dahu. Ovoga Božića članovi muške i ženske zajednice Cenacolo uz pomoć djece iz župe Međugorje osmislili su cijeli događaj i scenografiju koju čine Sveta Obitelj, anđeli, štalica, svratište, domaće životinje, mudraci s Istoka, rimski vojnici, pastiri... a gradnja same scenografije na platou ispred crkve sv. Jakova započela je početkom prosinca. Uprizorenja svete Betlehemske noći održana su tri puta, na Badnju večer, 24. prosinca nakon večernje svete mise, na blagdan Nevine dječice, 28. prosinca nakon svete mise za djecu koja se slavila u 15 sati, te 31. prosinca nakon večernje svete mise, a uoči molitvenog dočeka Nove 2024. godine. Sva tri uprizorenja bila su jako posjećena, a hodočasnici i župljani su sudionicima živih jaslica svaki puta darovali dugotrajan i zaslužan pljesak.

SVETA MISA POLNOĆKA U MEĐUGORJU

Na Badnju večer 24. prosinca u crkvi sv. Jakova u Međugorju točno u ponoć slavljena sveta misa polnoćka kojoj je prethodilo molitveno bdjenje koje je počelo u 22.30h. Svetu misu pred mnoštvom župljana i hodočasnika predslavio je fra Jure Barišić, župni vikar u Međugorju, a u koncelebraciji su još bili međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, međugorski župni vikar fra Ivan Hrkać, te brojni drugi svećenici. U prigodnoj propovijedi fra Jure Barišić je na početku kazao kako se Isus rodio za vrijeme vladavine cara Augusta, te da taj podatak koji nam evanđelist Luka donosi nije stavljen slučajno, već iz razloga da je Isus Krist uistinu postojao i da se uistinu rodio u jednom povijesnom vremenu.

„Može se reći kako je za vrijeme cara Augusta došla punina vremena: vladao je mir i blagostanje, jedan jezik i jedna rimska religija. I upravo u tome vremenu rađa se novi kralj, potpuno drugačiji od kralja Augusta. Ove povijesne činjenice koje evanđelist Luka nabroja pomažu nam da lakše shvatimo samu poruku rođenja Isusa Krista“, kazao je fra Jure te dodao kako je iz evanđeoskog ulomka izdvojio tri stvari o kojima možemo razmišljati.

„Prva je da evanđelist smješta Isusovo rođenje van grada. Josip i Marija ne nalaze mjesta za prenoćište u gradu, nego idu van grada u špilju, zato što za njih nema mjesta u gradu. Uistinu za spasitelja svijeta koji je sve stvorio i radi čega sve postoji nema mjesta... Ali je tako moralo biti, jer onaj koji će biti raspet i umrijeti na križu van grada, morao je i roditi se van grada. S Isusom Kristom događa se preokret vrijednosti. Od rođenja On ne pada u okružje onoga što je moćno i značajno, te zato ne dolazi na carsku palaču, ne rađa se kao kralj u dvoru. U ovom se krije jedna poruka za sve nas, a to je da biti pravi kršćanin i postati pravi vjernik znači izaći iz onoga što svi misle i hoće, na neki način znači napustiti vladajuća mjerila, kako bismo naišli na istinsko svjetlo i kako bi odabrali pravi put. Baš kao na primjeru Isusa Krista.

Druga važna stvar je mjesto gdje je Isus bio položen kao dijete, a to su jasle. Svi vi koji ste imali domaće životinje, znate čemu su služile jasle. U njih se stavljalo sijeno i iz tih jaslina bi se životinje hranile. Polazući Isusa u jasle, evanđelist nam želi ukazati kako je upravo On ona hrana za čitavo čovječanstvo. Zato će i reći

o sebi: Ja sam kruh koji je s neba sišao, i tko bude jeo od ovoga kruha neće ogladnjati nikada. Zato su braćo i sestre ove jasle simbol Božjeg stola gdje je čovjek pozvan da primi Božji kruh. Kao što nam je kruh potreban svaki dan da ne umremo od gladi, tako nam je potreban i Bog. On je ona duhovna hrana kojim se svaki dan hranimo na jaslama života.

I treća stvar je ta da su prvi svjedoci rođenja bili pastiri koji su oko bdjeli i čuvali svoja stada. Isus za sebe kasnije kaže „Ja sam pastir dobri i život svoj polažem za ovce.“ Ovdje vidimo što znači ne biti u stadu ovoga pastira. Odlutati od njegove blizini i biti ukradeni zapravo znači izgubiti život, umrijeti. Biti njemu blizu pak znači dobiti ono što nam Bog želi darovati – vječni život. A Bog Otac ne želi da se izgubi nijedno od njegove djece, njemu je stalo do svakoga od nas. I u slici ovih pastira vidimo kako je Bog onaj bliski, onaj koji brine za nas, onaj kojemu se možemo popeti na ramena i koji će nas nositi“, kazao je između ostaloga fra Jure Barišić, a svoju propovijed je završio riječima:

„On je uskrsnuo, pobijedio sve ono čega se vi bojite. Strah, tjeskobu, bol, smrt. Sve. On vam nudi vječni život, a to znači ni u jednom trenutku, pa čak ni u vlastitoj smrti ne morate biti zabrinuti da će vas Bog ostaviti. Braćo i sestre, dopustimo i mi večeras u ovoj noći točno u određenom povijesnom trenutku da se Isus rodi i u našim srcima. I mi bdijemo zajedno s onim pastirima, poklonimo se novorođenom kralju koji leži u jaslama koje daju život vječni. Amen.“

Božić u Medugorju

Foto: Arhiv CMM

U župi Medugorje 25. prosinca svečano je proslavljen najradosniji kršćanski blagdan Božić. Svete mise na hrvatskom jeziku u župnoj crkvi sv. Jakova toga dana su slavljene u 7, 8, 11 i 18 sati, a u područnim crkvama u Miletini, Vionici i Šurmancima u 10 sati. Svečanu svetu misu u 11 sati u župnoj crkvi sv. Jakova pred mnoštvom župljana i hodočasnika predslavio je međugorski župni vikar fra Ivan Hrkač, dok je večernju svetu misu u 18 sati u župnoj crkvi slavio nadbiskup Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Medugorje. Nakon završetka pučke svete mise božićno čestitanje i zajedničko druženje župljana uz pjesmu, kolače i čašicu razgovora održalo se na temeljima stare crkve.

Godišnje Gospino ukazanje Jakovu Čoli

Na posljednjem svakodnevnom ukazanju, 12. rujna 1998. godine, Gospa je Jakovu Čoli rekla da će ukazanje imati jedanput godišnje i to 25. prosinca, na Božić. Tako je bilo i ove godine. Ukazanje je počelo u 14 sati i 20 minuta i trajalo je 6 minuta. Jakov je, nakon toga, prenio poruku:

„Draga djeco, danas sa svojim sinom u naručju želim vas sve pozvati da molite malog Isusa za ozdravljenje svoga srca. Djeco, često u vašim srcima vlada grijeh koji uništava vaš život i ne možete osjetiti Božju prisutnost. Zato danas na ovaj milosni dan kada se milost širi cijelim svijetom predajte Gospodinu svoj život i svoje srce da ih Gospodin ozdravi svojom milošću. Samo čista srca moći ćete doživjeti ponovno rođenje Isusa u vama i svjetlo Njegova rođenja će obasjati vaš život. Ja vas blagoslivljam svojim majčinskim blagoslovom. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“

Foto: Arhiv ICMM

Božićni koncert održan u Međugorju

U petak 29. prosinca u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju s početkom u 20 sati održan je veliki svečani božićni koncert na kojem su nastupili zborovi, klape i sekcije koje djeluju u međugorskoj župi. U prepunoj dvorani nastupili su veliki međugorski župni zbor „Kraljica Mira” i dječji župni zbor „Golubići mira” koje vodi s. Irena Azinović, zatim glazbena sekcija Frame Međugorje, ženska klapa „Mir”, Tamburaški orkestar „Misericordia” iz Šurmanaca pod vodstvom profesora Davara Markote, gitaristi, te solisti Drina Dodig i Ivano Soče. Da bi ova posebna večer bila još zanimljivija potrudili su se međugorski framaši koji su tijekom koncerta odigrali igrokaz i skeč. U igrokazu su okupljenima približili na koji način je sv. Franjo uprizorio žive jaslice u Grecciu prije točno 800 godina, dok su u skeču prikazali međugorsku baku koja se kroz šaljivi intervju prisjetila kako se nekada slavio Božić. Oba nastupa framaša, kao i svaki nastup izvođača, župljani i hodočasnici nagradili su velikim i zasluž-

nim pljeskom. Na kraju samoga koncerta okupljenima se obratio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić koji je naglasio kako je zaista lijepo vidjeti naše župljane kako pjevaju.

„Zaista, Božić ima nekakav poseban ton, poseban doživljaj i pjevamo malome Isusu, malome Djetetu, malome Bogu koji se rodio. Čovjek kada pjeva malome djetetu, to znate pogotovo vi roditelji, kao i svi mi koji smo imali ili imamo nećake, malenu djecu, kada pjevamo maloj djeci onda se pjeva na poseban način, onda se pjeva umiljatim tonom s puno nježnosti, s puno ljubavi, s puno brige. Tako isto kada pjevamo malome Isusu naša pjesma treba biti uistinu od srca. Ja sam to osjetio odmah s prvim pjesmama kada su naša djeca zapjevala „Tiha noć”, ne znam kako vi, ali ja sam zasuzio na toj pjesmi kada sam čuo njihove lijepe glasove. I ono što bih volio jest da svi roditelji podržavaju djecu i mlade, a i da se i vi roditelji uključite u naš veliki crkveni zbor tako da

njih bude dva puta više nego sada, da ne mogu sići s pozornice jer ih je puno, tako da svi možemo kao cijela župa slaviti Božić, radovati se i biti u veselju. Želim vam čestitati Božić još jednom, evo ovo je naša zajednička proslava Božića. Nadam se da ste uživali, da vam je bilo lijepo”, kazao je fra Zvonimir Pavičić, te pozvao sve okupljene da na kraju koncerta svi ustanu i zapjevaju pjesmu „Narodi nam se”, te dodao:

„Tako da i na taj način pokažemo da uistinu mi Hrvati imamo najljepše božićne pjesme, te što je naš fra Ivan Hrkač rekao u propovijedi na Božić: „Nadam se da im nismo zaboravili riječi”. Kada bude zadnja pjesma, ja vas molim da se svi ustanemo i da svi pjevamo Isusu i da tako jedni drugima čestitamo Božić i zahvalimo Bogu što nam je darovao spasenje u Isusu Kristu. Hvala vam svima i Bog vas blagoslovio”, kazao je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić. Voditeljica koncerta bila je Ana Miličević.

Foto: Arhiv ICMM

Božićna čestitka apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskupa Alde Cavallija

Slavimo i ove godine, hvala Bogu, događaj Božića. Božić, koji čini da živimo i proživljavamo, i promišljamo na Boga koji je sebe učinio jednim od nas. Riječ je tijelom postala, znači: Bog je postao jedan od nas. Mnogi su se kršćani kroz stoljeća pitali: zašto je Bog postao jedan od nas, zašto je Bog postao pravi čovjek, zašto je Bog postao pravi čovjek u Isusu iz Nazareta, zašto? Odgovor na ovo duboko pitanje moramo tražiti u onome što nam sam Bog kaže. On nam govori dva duboka razloga kao odgovor na ovo pitanje. Zašto je Bog sebe učinio jednim od nas? A Bog nam kaže: zbog ljubavi, zbog ljubavi, ljubavi. Bog je, kaže Objava, toliko ljubio nas, muškarce i žene ovoga svijeta, da je želio doći među nas, postati jedan od nas i objaviti tko sam Ja, Bog, Ja sam ljubav.

Objava nam ukazuje i na još jedan duboki, duboki odgovor i kaže: gledajte kako vi na ovome svijetu imate toliko dobrih stvari i toliko ograničenja, činite toliko dobrih stvari i toliko grijeha. Znači što ću učiniti? Poslat ću svoga Sina da uzme na sebe sve vaše grijeha, sve, sve grijeha svijeta, sve, sve. I neka ide na križ i na križu sve da iz ljubavi za vas. A u davanju svega sebe je kraj Njegovog zemaljskog života. A kada je umro, učinio je da svi vaši grijesi umru u Njemu. Opravao vas je. Bog je sebe učinio jednim od nas da bi nas opravdao, učinio opravdanima pred Njim, opravdanima u Njegovom Sinu. Ovo je vrlo duboko pitanje koje su mnogi kršćani postavljali. Zašto je Riječ tijelom postala? A to znači: zašto je Bog postao jedan od nas?

On je sebe učinio jednim od nas jer nas ljubi, ljubi nas, ljubi nas vječnom ljubavlju. Postao je jedan od nas da uzme na sebe moje grijeha, tvoje grijeha, grijeha svijeta i uništi ih kako bismo ponovno živjeli opravdani, pravedni pred Njim.

Sretan Božić svima, sretan Božić svim ljudima. I neka nas Bog, koji je ljubav, nastavi duboko ljubiti i opravdavati.

Sretan Božić!

Božićna čestitka provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Joze Grbeša

Dragi prijatelji!

Ovog Božića, o 800. obljetnici događaja iz Greccia, upoznajemo neobičnog Franju i siromašnog Krista. „Nazivao je Božić svetkovinom nad svetkovinama, jer je Bog, postavši malenim djetetom, bio priljubljen uz ljudske grudi...” (2 Čel 199-200). Za Franju je divljenje otajstvu, čin vjere. Divljenje je više od emocije, to je način razumijevanja, uvid u smisao veći od nas samih.

Ako je poruka jaslica otajstvo Božića koje se voli skrivati u onome što je beskrajno malo, onda je i nama tražiti put malenosti.

Ako je Isus i prije svog dolaska među nas znao što će od nas sve doživjeti, a ipak je došao, nije li i nama ići istim putem što god doživjeli i biti s malima, nepoznatima, slabima, zaboravljenima, nepodobnima, zatvorenima, jadnima, strancima...

Franjo je u praznim jaslucama vidio zaboravljeno Dijete (1 Čel 86). Da, jaslice bi trebale uvijek biti prazne, a srce puno Onoga koji sve ispunja.

Utjelovljena ljubav je najkraći put do trajnog prijateljstva. Ljubav je uvijek najkraci put do čovjeka. Udaljenost između Boga i čovjeka smanjila se kada je Bog postao dijete i živio među nama. Neka nam ovaj Božić ne bude "jedan od", nego jedinstven i najvažniji na putu blizine sa siromašnim Kristom.

Neka nam 800. obljetnica bude poticaj dubljeg razumijevanja ljubavi, tog divnog dara Božjeg kojeg je svijet tako često sveo na trgovinu daj-dam. Franjo je sebe proglasio "jednostavnim i nepismenim" (2 Čel 145), ali taj jednostavni i nepismeni svojom je ljubavlju razumijevajući otajstvo Boga razumio i otajstvo čovjeka.

Neka i nama tako bude!

Božićna čestitka međugorskog župnika fra Zvonimira Pavičića

Draga braćo i sestre!

I ove godine sam razmišljao što napisati, kakvu poruku poslati za Božić... Volio bih kad bi Božić bio upravo ono što i sama riječ govori: dan pun Boga, dan u kojemu ćemo sve svoje staviti pred malenoga Boga, pred Isusa koji nas čeka u jaslama. Stavimo pred njega sve svoje tuge i radosti, sve svoje brige i nadanja, sve svoje nesigurnosti i odluke. Stavimo pred njega čitav svoj život. Poklonimo mu se i u tom poklonu mu izručimo same sebe. On nam je darovan. On je Dar. Darujmo se i mi njemu. I darujmo Njega drugima. Neka cijeli svijet na Božić osjeti da je Bog pohodio narod svoj!

Podimo k jaslama. Podimo zajedno sa sv. Franjom Asiškim. I sa suzama u očima zahvaljujmo Gospodinu što je postao jedan od nas, što se utjelovio kako bi nas otkupio. Kada je sv. Franjo u Grecciu priredio jaslice, onda je na koncu pokazao na oltar i slavili su božićnu misu: tu je Isus, tu se uvijek iznova rađa, tu nas pohađa. Svaka euharistija sadrži u sebi radost Božića, radost i snagu spasenja. Stoga ovoga Božića svi radosno slavimo euharistiju, pjevajmo našem Gospodinu, častimo svetu Bogorodicu i puni srca čestitajmo jedni drugima Božić, riječima i djelima!

Na dobro vam došao Božić i sveto porođenje Isusovo!

Božićna čestitka biskupa Petra Palića

Što je Božić?

Većina ljudi će reći da se radi o ljubavi, miru i radosti, o zajedničkom vremenu provedenom s obitelji. Jedina riječ koja sažima Božić je ljubav. Božić dolazi i Božić slavimo zbog najveće Božje ljubavi prema svakome od nas.

Od svih religija na svijetu, kršćanska vjera je jedina koja naviješta da nas Bog toliko voli da je postao jedan od nas. To nije sve. Bog nas toliko voli da je postao čovjekom po svome Sinu Isusu da umre za nas kako bismo bili spašeni od svojih grijeha. To je bit kršćanske vjere.

Na Božić slavimo ulazak Svemogućega Boga u našu ljudsku povijest u liku siromašnog i nemoćnog Djeteta. To je otajstvo utjelovljenja. Razlog tomu je jednostavno zato što nas Bog voli i iako smo grešnici, dragocjeni smo u Božjim očima, zapravo toliko dragocjeni i vrijedni ljubavi da je on spreman žrtvovati svoga Sina za naše spasenje.

I ovoga Božića, kao i svih onih prije i onih koji će doći, u svoj poniznosti pratimo pastire i približavamo se štalici. Susrećemo Mariju i Josipa, zatim, klečeći u klanjanju, gledamo dijete Isusa, umotano u pelene dok leži u jaslama. Tamnu noć obasjala je radosna vijest koja prosvjetljuje cijeli svijet, donoseći ispunjenje proročke poruke koju je objavio Izaija iz davnih vre-

mena: "Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku; one što mrklu zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja." (Iz 9,1)

Našem svijetu uvijek prijeti tama. Kao globalna zajednica, iz dana u dan uočavamo da se ravnoteža našega okoliša gubi; stabilnost međunarodnog poretka je potkopana nasiljem ratovanja; dobrobit naše braće i sestara ugrožena je raširenom nepravdom, zlim nakanama i sebičnim ponašanjem pojedinaca. Suočavamo se s izazovima ekonomskih poteškoća. Suočavamo se s neizvjesnošću dok nastojimo definirati smjer svoje budućnosti. U takvim životnim okolnostima s pravom postavljamo pitanje: "Gdje se nalazi svjetlo?"

Jednom je na istoku izašla zvijezda koja je vodila mudrace prema izvoru svake svjetlosti. Ispovijedamo i naviještamo da je Isus Krist, božanska Riječ koja je tijelom postala, istinsko svjetlo koje prosvjetljuje sve ljude. Snagom Duha Svetoga, uz prihvaćanje i zagrljaj pun ljubavi blažene Djevice Marije, u našu je sredinu došao jednorodni Sin vječnoga Oca. U apsolutnoj poniznosti bio je, jest i ostaje u našem svijetu, u našim srcima. Slavlje Božića ne bi smjelo ostati puki spomen na prošli događaj. Prepoznamo u Božiću i vlastitu odgovornost. Pozvani smo svojim načinom života biti graditelji mira i povjerenja, nositelji poruke nade i ohrabrenja u svijetu u kojemu živimo. U svom pismu „Radost evanđelja“ papa Franjo kaže jasno da biti kršćanin znači biti čovjek „izlaska“. Mi smo kršćani pozvani napustiti vlastite granice i granice našega društva, kako bismo donijeli Isusa svim ljudima. Crkva ne postoji radi same sebe, nego kao Crkva mora nositi Isusovu radosnu vijest svima.

Jer vani, izvan grada, bila je štalica u kojoj je Isus došao na svijet.

Vani, izvan grada, umro je na Kalvariji.

Vani, izvan grada, susretao je Isus mnoge ljude, kojima više nije bilo mjesta u gradu, koji su bili osuđeni, ismijani i odbačeni.

Sa svih strana svijeta, sjevera, juga, istoka i zapada ljudska je obitelj okupljena u Kristu. Dijete u jaslama postat će čovjek na križu, nudeći zagrljaj svoje ljubavi cijelom svijetu. Kao glasnici mira, zagrlimo svakoga, jer smo i sami u novorođenom Spasitelju zagrljeni Božjom ljubavlju. I molimo ga: Svemogućući, koji si dijete postao, obasjaj naše noći, prodri u našu ravnodušnost i donesi svjetlo!

Draga braćo i sestre, svima do kojih dođu ove riječi i svim ljudima dobre volje želim blagoslovljen i radosan Božić i mirom ispunjenu novu 2024. godinu.

U Međugorju na blagdan Nevine dječice uprizorene žive jaslice

Budite i vi nekada djeca

Crkva se 28. prosinca spominje Nevine Dječice, blagdana koji se u puku zove još i mladenci. Blagdan je to koji se spominje događaja u kojemu su malena dječica svojim mladim životima obilježila Kristov dolazak na zemlju. Tadašnji kralj Herod bio je strahu da bi ga novorođeni Kralj mogao ugroziti u njegovoj vladavini, te je dao zapovijed da se ubiju sva djeca do dvije godine života, jer se mislio da će među tom dječicom biti ubijen i sam Isus, ali je Otac imao drugi plan. Nevinu dječicu koja su dala život za novorođenog Krista kršćani su odavno štivali kao prvomučenike. Tako se na njihov spomendan u crkvi sv. Jakova u Međugorju u 15 sati slavila sveta misa za svu djecu, a svetu misu predslavio je međugorski župni vikar fra Jure Barišić koji je na početku propovijedi podsjetio kojega se događaja Crkva točno sjeća.

„Braćo i sestre, uvijek na blagdan Nevine Dječice dobro bi bilo malo razmišljati što mi odrasli, pogotovo vi roditelji koji se brinete za svoju djecu, možemo naučiti od djece. Ja znam da nekada vas roditelje oni možda i nerviraju, možda i galamite na njih, možda ste nekada i prestrogi, ali sam uvjeren da to sve radite iz jednog jedinog razloga, a to je zato što ih volite. No mi od djece možemo dosta toga naučiti. Pogotovo u božićnom vremenu, a to je radovati se kao dijete. Vidite, kada oni gledaju ove jaslice, njima su one zanimljive, oni ih dožive stvarno, oni gledaju ove figure, pastire, Isusa u jaslama, njima to nešto znači da im se Bog rodio, pitaju se što je Bog, kako se on rodio tako malen kao dijete. Mi odrasli kada gledamo jaslice što mi vidimo? Vidimo ih u smislu kao tko će to kasnije rasprijeti, tko će ponovno

kititi i čistiti. Zato je dobro biti oduševljen jaslicama kao dijete. Vi kada djetetu dajete neki poklon ono je jako uzbuđeno u iščekivanju, ono se raduje kad otvara taj dar. Danas nas odrasle kao da ništa ne može više oduševiti, pa ni Dijete u jaslama, a Isus se upravo rodio kao dijete, ne kao odrastao čovjek, a zašto? Da nam kaže budite i vi nekada djeca, nemojte stalno biti odrasli i nedodirljivi”, kazao je fra Jure te naglasio da postoji još jedna stvar koju možemo od djece naučiti, a ta je da smo potrebni nekoga, da sami ne možemo.

Nakon svete mise članovi zajednice Cenacolo i mladi iz župe Međugorje uprizorili su žive jaslice ispred crkve sv. Jakova na oduševljenje brojne djece i njihovih roditelja, baka i djedova koji su dali dugotrajan i zaslužen pljesak svim sudionicima koji su uprizorili žive jaslice.

Foto: Arhiv ICMM

Molitveni doček Nove 2024. godine u Međugorju

Sklad između Boga i čovjeka bitan je čin za mir svijeta

Brojni hodočasnici u ovu 2024. godinu ušli su slaveći svetu misu u Međugorju. Uz koncelebraciju 102 svećenika misu je s početkom u 23:30 sati predslavio nadbiskup Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, koji je na početku svoje propovijedi podsjetio kako svake godine, prvog dana u siječnju, slavimo Svjetski dan Mira.

„Mir! Mir! Mir! Neka između Boga i ljudi zavlada mir! Ova duboka poruka postavlja dvije jasne polazišne točke za mir: Bog i čovjek, Bog i ljudsko biće. Sklad između Boga i ljudskog bića je bitan čin za mir svijeta”, kazao je nadbiskup Cavalli dodajući kako „počnemo ovu novu godinu blagoslovljeni od Boga”.

„Ovaj Božji blagoslov nikad ne će prestati. Bog je vjeran. S naše strane, tijekom čitave ove godine, trebamo vrednovati ovaj blagoslov svojim nastojanjima, svojom voljom, svojom velikodušnošću, svojim životom”, kazao je mons. Cavalli, a osvrćući se na misna čitanja govorio je o Poslancima svetog Pavla Galaćanima u kojoj kaže: „Kad dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen ... te primimo posinstvo” (Gal 4, 4-5).

„Ova tvrdnja je jako važna. Živimo u vremenu. Sveti Pavao vidi vrijeme

u svojoj cjelovitosti, kako u svojoj prolaznosti (vrijeme prolazi) tako i u svojoj veličini (bilo je prije nas i nastavlja se poslije nas). Kad dođe punina vremena, Bog šalje Svoga Sina, Isusa, u kojemu, zahvaljujući Duhu Svetom, primamo posinstvo”, kazao je nadbiskup Aldo Cavalli pojašnjavajući i kako „U cijelom tom razvoju Božje inicijative u vremenu, Marija ima svoj, jako važan, udio.

„Bog ju izabire, po milosti, da bude majka Njegovog Sina po naravnom zakonu, utjelovljenju. Marija prihvaća u sebi taj izbor i postupno razumijeva i ostvaruje Božji put, čuvajući i razmatrajući sve što se događalo. Božji naum je u svakom od nas uvijek jedan hod, postupan, i u razvoju.

Neka Bog blagoslovi svakoga od nas u ovoj godini, koju započnemo ove noći, i neka nas taj njegov blagoslov uvijek sačuva”, zaključio je nadbiskup Cavalli.

Svetoj misi prethodilo je molitveno bdjenje, a uprizorene su i žive jaslice.

Foto: Arhiv ICMM

Rubrike Događanja i Božić u Međugorju pripremili: Mateo Ivanković i Velimir Begić

IZLOŽBA JASLICA U POVODU 800. OBLJETNICE UPRIZORENJA PRVIH ŽIVIH JASLICA U GRECCIU

JEDNOSTAVNOST I OBIČNOST U KOJOJ SE RAĐA BOG

POVODOM 800. OBLJETNICE OD KADA JE SV. FRANJO PRIKAZAO PRVE JASLICE U GRECCIU, franjevci i franjevke iz Hercegovine odlučili su upriличiti izložbu jaslca u galeriji „Rondo“ u Hrvatskom domu Herceg Stjepan Kosača u Mostaru. Jaslice su u proteklom razdoblju izrađivali franjevci i franjevke diljem Hercegovine, točnije članovi Franjevačkog svjetovnog reda, članovi Frame, te Školske sestre franjevke. Svečano otvorenje izložbe bilo je u srijedu, 13. prosinca na blagdan sv. Lucije u

17 sati, a izložba se mogla posjetiti svakoga dana u vremenu od 15 do 20 sati, sve do Badnjeg dana, 24. prosinca. Na svečanom otvorenju sudjelovali su fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, fra Josip Vlašić, područni duhovni asistent OFS-a, s. Franka Bagarić, provincijska predstojnica Školskih sestara franjevki Krista Kralja, Provincije Svete Obitelji u Hercegovini, te Marijana Barbarić, područna ministra Franjevačkog svjetovnog reda u Hercegovini. Svi oni su za naš program radosno govorili o samoj izložbi jaslca.

„U povodu 800. obljetnice otkako je sv. Franjo upriличio prve jaslce u Grecciu, u Italiji, franjevci i franjevke iz Hercegovine ovdje u Hrvatskom domu herceg Stjepana Kosača u galeriji „Rondo“ upriличit će izložbu jaslca koje su izrađivali franjevci i

franjevke diljem Hercegovine. To su uglavnom članovi Franjevačkog svjetovnog reda, članovi Frame i Školske sestre franjevke. Imamo oko 50-ak različitih eksponata rađenih u različitim tehnikama, od različitih materijala, tako da se mogu pronaći jaslce od papira, vune, na drvetu, na platnu, od sjemenki, na ogledalu... Tu je sudjelovalo 15 bratstava Franjevačkog svjetovnog reda, sudjelovalo je više bratstava Frame i Školske sestre franjevke. Geslo ove izložbe su riječi sv. Franje koje je uputio prije 800 godina u Grecciu „Želio bih obnoviti uspomenu na ono Dijete rođeno u Betlehemu“. I mi franjevci i franjevke u Hercegovini smatramo da je ovo vrijeme kada bi u Hercegovini trebalo ponovno oživjeti uspomenu na ono

dijete Isusa koje je danas u srcima mnogih zaboravljeno“, kazala je Marijana Barbarić, područna ministra Franjevačkog svjetovnog reda u Hercegovini, dok je fra Jozo Grbeš kazao da tradicija kao takva u sebi ima veliku moć.

„Evo ova kršćanska tradicija je tako dugačka, evo 800 godina, a započela je sa svetim Franjom, s jednim činom jednostavnosti gdje je on zaista htio i fizički vidjeti što je to značilo biti Gospodin koji je postao ljudska bijeda, ljudsko tijelo, običnost ljudska. Franji je to bio ponovni susret s Kristom i te prve jaslce koje je on napravio u Grecciu prije točno 800 godina postale su naša tradicija, ne samo franjevačka, pa i ne samo kršćanska, rekao bih po cijelome svijetu, postale su prepoznatljive po običnosti, po božanskom čovjeku. Tradicija po sebi ima moć, nama je zaista čast i dar da smo dio te velike tradicije, posebice franjevačke, a posebice ove godine dok obilježavamo ovih 800 godina. Zato nas to sve poziva da znamo da je lijepo biti čovjek i da je veličanstveno biti jednostavan i da Boga možemo prepoznati u najmanjima“, kazao je fra Jozo Grbeš, a fra Josip Vlašić je istaknuo kako je sv. Franjo bio oduševljen Isusovom ljubavlju.

„Kada Toma Čelanski jedan od prvih životopisa sv. Franje opisuje Božić u Grecciu ili Polnoćku koju je sv. Franjo organizirao s drugim ljudima

u Grecciu, onda on prije svega govori da je sv. Franjo bio fasciniran ili oduševljen dvjema Isusovim osobinama. Prvo, bio je oduševljen Isusovom poniznošću i on je baš to vidio u Božiću. U rođenju, u trenutku kada se Isus rađa on tu vidi jednu veliku Božju poniznost. Bog koji je svemoćan, svesilan, koji je čisti Duh, on postaje maleno dijete. I kažu da sv. Franjo gotovo da nije ni o čemu drugome razmišljao osim o tome. A uz govor i razmišljanje o poniznosti sv. Franjo je bio tako oduševljen Isusovom ljubavlju koja se očitovala u njegovu križu. I uz ljubav i uz poniznost on je htio zapravo, promišljajući o tome, slaviti Božić. Ja bih rekao da je to jedna silna poruka, poruka Božića i to je ono što mi želimo s ovom izložbom ponuditi svim ljudima, bez obzira bili oni vjernici ili ne, istinu o velikom Bogu koji postaje maleno dijete. I kada god mi u odnosu jednih prema drugima izaberemo put malenosti, put poniznosti, mislim da smo na dobrom putu. Ova

izložba ostat će otvorena do 24. prosinca, odnosno do Badnjeg dana i to je zadnji dan kada će se ona moći vidjeti. Vidjeti ćemo u razgovoru, možda ćemo je i ostaviti i dalje traje, ako budu ljudi zainteresirani“, kazao je fra Josip Vlašić, dok je s. Franka Bagarić prilikom ceremonije otvaranja kazala:

„S obzirom da je sv. Franjo htio u svome životu utjeloviti sve ono što je Krist prošao dok je hodio ovom zemljom, tako iz te njegove čežnje rodio se Greccio prije točno 800 godina. Dok smo obilazili ove jaslce, zapravo vidi se ta jednostavnost i ta običnost u kojoj se rađa Bog. Poruka Greccia nama danas je da se Isus rodi u svakoj obitelji, u običnosti, jednostavnosti i ljubavi. Neke nam ova obljetnica bude poticaj duhovnog traganja i rađanja Boga u sebi“, kazala je s. Franka Bagarić, provincijska predstojnica Školskih sestara franjevki Krista Kralja, Provincije Svete Obitelji u Hercegovini.

Foto: Arhiv ICMM

OBITELJ,

temelj naroda i kraljevstva Božjega na zemlji

Ponekad mi se čini da živimo u dva svijeta; jedan je onaj koji prikazuju i oslikavaju mediji, a drugi onaj u kojem Gospodin danomice, bez prestanka, čini predivna djela spasenja čovječanstva. Ovisno o tome kojem od ta dva svijeta darujemo svoju pažnju, snage i vrijeme umnogome će ovisiti kvaliteta našeg života, naših odnosa i ostvarivanja našeg životnog poslanja.

Netko će reći kako je sve to tek jedan jedincati svijet, u kojem živimo i u kojem rastemo, koji ima svoje izazove i poteškoće u kojima sazrijeva naša vjera. I to je točno. No, ideja o kojoj razmišljam je ideja o promišljanju mog osobnog stajališta iz kojeg promatram svijet oko sebe. Što je to što vidim oko sebe? Kakvi osjećaji prevladavaju u mom doticaju sa svijetom oko mene? Jesam li razočarana, tužna, zabrinuta... ili s druge strane radosna, ispunjena mirom, slavljenjem "velikih djela koje mi učini Gospodin"?

Najveća opasnost za nas kršćane nije količina zla koja nas okružuje, već skretanje pogleda s ljepote Božjeg stvaranja i predivnog plana koji Bog ima s nama. Još od Edenskog vrta zmija pokušava unijeti nepovjerenje i sumnju u naše srce, zatrovati i izobličiti našu percepciju svijeta oko nas, kako bismo se odvojili od ljubavi Božje i postali slijepi na ljepotu i ljubav koju Otac izlijeva na ovaj svijet. Jesmo li pali na tom ispitu možemo lako provjeriti ako izmjerimo količinu optimizma u našim svakodnevnim razgovorima. Jesu li nas preplavile teme koje

KREŠIMIR MILETIĆ

NAJVEĆA OPASNOST ZA NAS KRŠĆANE NIJE KOLIČINA ZLA KOJA NAS OKRUŽUJE, VEĆ SKRETANJE POGLEDA S LJEPOTE BOŽJEG STVARANJA I PREDIVNOG PLANA KOJI BOG IMA S NAMA. JOŠ OD EDENSKOG VRTA, ZMIJA POKUŠAVA UNIJETI NEPOVJERENJE I SUMNJU U NAŠE SRCE, ZATROVATI I IZOBLIČITI NAŠU PERCEPCIJU SVIJETA OKO NAS, KAKO BISMO SE ODVOJILI OD LJUBAVI BOŽJE I POSTALI SLIJEPI NA LJEPOTU I LJUBAV KOJU OTAC IZLIJEVA NA OVAJ SVIJET.

unose malodušje, koje isušuju naše životne snage ili pak budno pazimo na ono čime ispunjamo i hranimo naše srce?

Temelj naroda i kraljevstva Božjega na zemlji je obitelj. I svaka naša

obitelj, kršćanska obitelj, je živi svjedok da ništa nije uspjelo, kroz čitavu povijest, zaustaviti milost i blagoslov kojom se natapa ta temeljna stanica Crkve. Zašto mislimo da će i današnje protivštine uspjati nadvladati?

Iako je vrijeme izazovno i opterećeno brojnim ugrozama kojima je izložena obitelj, tim su veće i milosti. Bog zasigurno izlijeva milosti koje neusporedivo i obilato nadvisuju i nadjačavaju svaku, pa i u našim očima najgoru moguću vrstu ugroze. No, jedino pitanje koje nas treba brinuti je to da li mi koristimo alate i oružja koja nam je ostavio i koja nam danomice stavlja na raspolaganje?

Blaženi Alojzije Stepinac primijetio je još u svoje vrijeme kako je "otrovni crv zagrizao korijen obitelji, koja je temelj naroda i kraljevstva Božjega na zemlji." „Teški i tmurni su dani, koje proživljavamo. Nagomilala se zla, a bojimo se svakog dana još gorih i najgorih. Tama je razvila svoju moć! Podzemni buntovnik zamamio je i zarobio svijet, i kao da već slavi pobjedu nad Bogom i njegovom Crkvom. Kao da je psalmist proročkim očima gledao današnji svijet, kad je govorio: „Zašto se bune puci i narodi smišljaju lude stvari? Ustadoše kraljevi i poglavari zemlje zajedno protiv Gospodina i Krista njegova.“ (Ps 2, 1-2) Žalosno gledamo, kako se sva dobra ruše. Kao da je sve zahvatio razorni potres: sve se koleba i tresse; nema ni u čem stalnosti. Zlo se razlijeva u daleke širine, ali se zarilo i u dubine; pokolebalo je i temelje; otrovni crv zagrizao je i korijen. Taj korijen - to je obitelj, koja je temelj naroda i kraljevstva Božjega na zemlji. Sa strahom i tugom gledamo već na tolike razvaline i ruševine naših hrvatskih obitelji. Nestaju s naših kućnih ognjišta toplote blage Božje ljubavi, popuštaju i kidaju se svete veze, bure strasti pustoše obiteljskim svetištima sve do gole pustoši.“

No, blaženik nikada nije ostao na dijagnozama. U svakoj propovjedi je nudio lijek i odgovor na svaku, pa i najtežu ugrozu. Naglasio je kako duhovna obnova našeg naroda treba započeti upravo duhovnom obnovom obitelji. „Naše obitelji treba da i opet postanu škole i vježbališta kršćanskih krjeposti, osobito krjeposti straha Božjega i pobožnosti. Muž i žena moraju prije svega biti svjesni dostojanstva i veličine svetoga ženidbenoga veza, a potom i preozbiljne i po vječnost odlučne odgovornosti pred Bogom Sućem; djeca moraju u roditeljima neprestano gledati zamjenike Božje, u čijim je rukama položen za njih blagoslov Božji i prema tomu sudbina njihova na ovom i na drugom svijetu. Uz strah Božji treba da kuće naših obitelji ispunja i duh tople pobožnosti, koja će se pokazati osobito u zajedničkoj molitvi prije i poslije jela, u zajedničkoj večernjoj molitvi, osobito u molitvi svete krunice, pa u nedjeljnoj pobožnosti, kod koje će se uz prikladne molitve čitati sveto Pismo, kršćanski nauk ili koje drugo pobožno štivo.“

Bez obzira na okruženje u kojem živi moja obitelj, ja imam svoje poslanje koje izvire iz mog temeljnog kršćanskog poziva. Kao žena i majka, ne trebam previše tražiti koje je to polje na kojem sam pozvana dati svoj doprinos. To je moja obitelj. To je moj brak. To je odgoj moje djece. I zaista, ako u život utjelovim ove upute koje nam je dao blaženi Alojzije Stepinac, moja obitelj postat će neosvojiva utvrda. Ako budem bdjela nad svojom djecom, budno pazila što rade, čitaju, gledaju, slušaju... i razgovarala s njima o svemu što ih zaokuplja, umnogome će se umanjiti rizici pogrešnih životnih odabira. Ukoliko u našem obiteljskom domu, zajedno sa suprugom, izgradimo duh tople pobožnosti, toplinu doma kojeg krasi ljubav, veselje, radost i iskrenost naših odnosa, tada nitko od ukućana ne će bježati i lutati uokolo tražeći ljubav ili nadomjestke ljubavi i pažnje koju nije primio u svojoj primarnoj obitelji.

Na tom putu veliku pomoć imamo u Majci Božjoj, djeliteljici božanskih milosti. Molitva krunice na koju nas Gospa uporno poziva, izvor je blagoslova za cijelu obitelj. Želim Vam obilje blagoslova u Novoj 2024. i neka naše obitelji usitinu (p)ostanu temelj naroda i kraljevstva Božjega na zemlji!

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medjugorje.

MIRTA MILETIĆ

Uoči nove kalendarske godine uobičajena je poslovna praksa izrađivati poslovne planove, planirati budžete, postavljati strateške ciljeve. To je iznimno važno u poslovnom okruženju, jer će o tome koliko se pripremiti, prilagodimo, postavimo u odnosu na naše slabosti i jakosti, ali i mogućnosti i opasnosti

Da se svi ljudi spase. Iako je važno da završimo škole, ostvarimo svoje želje i planove na obiteljskom ili poslovnom području života, postoji cilj koji nadilazi svaki od tih ciljeva. A to je spasenje naše duše i spasenje duša svih ljudi.

Na sprovodu jednog mladića zava-pio je njegov otac shrvan tugom: „Od ovoga ne može gore, Bože.“ Jedan stariji čovjek mu je tiho odgovorio:

I zaista, ponekad smo zatečeni smrću naših najbližih. Mi imamo svoje planove i očekivanja, a živimo kao da nikada ne će doći taj trenutak smrti. A sve poprima potpuno drugačiji smisao ako shvatimo kako je sve drugo neusporedivo manje važno od čovjekovog spasenja. I kako zapravo sve što jesmo i što radimo, način kako to radimo i ciljeve koje si postavljamo – trebamo postavljati

Takav stav srca je izvana teško vidljiv, ali ga možemo lako prepoznati u našem životnom stavu u svakodnevicu. Načinu kako se odnosimo prema materijalnim dobrima. Načinu kako i koliko nastojimo oko nasljedovanja i življenja evanđelja. Vidljivo je i u količini, ali i kvaliteti naše molitve. Gdje je usmjerenost naše molitve? Gdje trči, čemu se raduje, za čime čezne? Srce usmjerenost na

nosa s Gospodinom. Ako dopustimo da Isus dotakne naše srce, tada će se samo po sebi dogoditi i evangeliziranje naše okoline. Jer ljubav je dovitljiva, kreativna, uporna, strpljiva, djelatna. Potrebno je napraviti korak s naše strane, jer Gospodin je već odavno napravio bezbrojne korake prema nama. Svakodnevna molitva, intenzivan sakramentalni život, post i pokora, djela ljubavi i milosrđa. Sve

našem ponašanju, stavovima, ali ponajprije u konkretnoj ljubavi tragove Isusove blizine za kojom čezne svako srce. Trebamo se prestati „bojati“ grešnika, jer i sami smo grešnici. Trebamo se prestati zamarati i ograničavati strahovima od toga „što će ljudi reći“, ljudskim obzirima. Navijestiti treba svjedočanstvom života, ali treba i reći, navijestiti, potaknuti, ohrabriti. Ponekad prikrivamo naše strahove i osjećaj nelagode tvrdnjama kako treba svjedočiti isključivo primjerom života. Točno je da je živo i autentično svjedočanstvo života iznimno važno i snažno, no trebamo učiti i svjedočiti riječima. Možda je u

IZAZOVI EVANGELIZACIJE U NOVOJ 2024.

u okruženju, ovisiti naš poslovni uspjeh ili neuspjeh. Neki kažu kako će tvrtke koje imaju sposobnost brze prilagodbe na zahtjeve okruženja biti uspješnije od onih koje nemaju tu sposobnost.

No, kako stvari stoje s područjem duhovnog života? Planiramo li (uopće) naše djelovanje na polju evangelizacije? Ako pokušamo izvući neki temeljni strateški ili „poslovni“ cilj koji ima Crkva ili koji je stavljen pred svakoga od nas, to bi svakako bilo spasenje duša. Što više spašenih.

„Može. Može puno i neusporedivo gore. Vidiš, ti si uložio sav svoj život da dobro odgojiš svoj sina. I on je zaista živio pošteno, čestito. Bio je revan u molitvi i svi smo ga poznavali kao dobro odgojenog mladića. U takvom stanju je završio svoj život. I mi vjerujemo kako će prispjeti u vječno zajedništvo s Gospodinom. Ti si ispunio na najbolji mogući način svoje poslanje kao otac, a on je završio ondje gdje bi svaki otac želio da završi njegovo dijete. Sve drugo bilo bi puno, neusporedivo gore.“

i živjeti u skladu s tim temeljnim ciljem. Jednom zgodom smo u društvu raspravljali o drugom Kristovom dolasku. Netko je primijetio kako bi teško bilo pronaći osobu koja zaista svim srcem čezne i želi da Isus dođe baš sada, u ovom trenutku. Iako deklarativno znamo da bi tada nastupio svršetak i početak našeg vječnog i blaženog života s Gospodinom u savršenom zajedništvu. No, svatko ipak ima neke svoje planove radi kojih iz srca odjekuje: „Ne još, nemoj još doći Isuse!“

Gospodina nema problem s djelovanjem na polju evangelizacije. Srce zapaljeno ljubavlju prema Gospodinu jednostavno širi i zrači radost i divljenje, ono djetinje divljenje divnim djelima koje Gospodin čini u našem životu i životima naših bližnjih. S druge strane, manjak želje ili potpuna odsutnost navještenja radosne vijesti znak je da naše srce nije zapaljeno Božjom ljubavlju, da nije došlo do živog susreta s Njime.

Zato je temeljni izazov evangelizacije u novoj 2024. obnova našeg od-

to već dobro znamo, samo je potrebno to početi činiti, živjeti.

Svijet oko nas žedan je i gladan Božje ljubavi. I vrlo često smo baš mi, osobno, jedina Crkva s kojom imaju kontakt. Ondje gdje ne može doprijeti svećenik, mi možemo. I u tim sredinama smo pozvani biti donositelji, navjesticilji radosne vijesti. Ljudi koji su daleko od Gospodina, koji ga nisu upoznali, upravo po nama imaju priliku dotaknuti duhovnu stvarnost. Oni će prepoznati u našim životima,

Ako dopustimo da Isus dotakne naše srce, tada će se samo po sebi dogoditi i evangeliziranje naše okoline. Jer ljubav je dovitljiva, kreativna, uporna, strpljiva, djelatna. Potrebno je napraviti korak s naše strane, jer Gospodin je već odavno napravio bezbrojne korake prema nama. Svakodnevna molitva, intenzivan sakramentalni život, post i pokora, djela ljubavi i milosrđa. Sve to već dobro znamo, samo je potrebno to početi činiti, živjeti.

našem susjedstvu netko tko dugo nije išao na svetu misu. Ili poznajemo nekoga tko nema sakramente, jer u obitelji nije primio kršćansku poduku i odgoj. Umjesto jalovog komentiranja ili ogovaranja od kojeg nitko nema koristi, već samo štetu, treba pokušati zainteresirati te ljude za dolazak u kršćansku zajednicu. Na nama je da stvorimo u župnim zajednicama ugodno ozračje za primanje novih članova, da se radujemo obraćenjima i da ih priželjkujemo. Jer Isus ostavlja 99 ovaca da traži onu jednu zalutalu, jer se cijelo nebo raduje nad obraćenjem jednog grešnika. Nije li to najdublja čežnja našeg Spasitelja? Stoga u zajednicama treba snažno raditi na osposobljavanju vjernika za evangelizaciju. Da, treba i naučiti govoriti o vjeri, tako da i sami najprije upoznamo našu vjeru. Blaženi Alojzije Stepinac je često govorio kako je uzrok mnogih nedaća kroz koje prolazi naš narod – nepoznavanje kršćanske vjere. I zato je naglašavao važnost čitanja Katekizma Katoličke crkve. Za suočavanje sa suvremenim izazovima pred kojima se nalazi Crkva, potrebno je produbljivati svoja znanja, učiti od onih koji su se u svojim sredinama već susreli s određenim izazovima i pronašli uspješne modele koji funkcioniraju. A za sve to preduvjet je – obnoviti svoj odnos s Isusom i dopustiti mu da zapali naše srce ljubavlju. Tada ne postoji izazov koji nismo, u zajedništvu s Njime, sposobni svladati.

TEOLOŠKA OSTAVŠTINA PAPE BENEDIKTA

CRKVENI NAUČITELJ NAŠEGA DOBA

Točno prije godinu dana, na Silvestrovo, preminuo je papa Benedikt XVI. Bijaše subota, 31. prosinca 2022. Pokojni kardinal Joachim Meisner, nadbiskup Kölna, nazvao je Josepha Ratzingera „Mozartom teologije“. Drugi su sugerirali da bi veliki skladatelji iz doba romantike kao Carl Maria von Weber ili Anton Bruckner mogli biti bolja usporedba. Obojica su znamen i pojam austro-germanskog romantizma, napose Bruckner, sa svojim sakralnim skladbama i simfonijama, koje su za slušatelje poduge, ali velebne. Zrcaljenje neba na zemlji, u glazbi. Ratzinger je, kao papa Benedikt, primijetio: „Moram reći da se nekako još uvijek tako osjećam kad slušam Mozarta. Mozart je čista inspiracija – barem me tako dirne. Svaka nota je na pravom mjestu i ne može biti drukčije... Postojanje se ne umanjuje, nema lažne harmonizacije. Ništa nije izostavljeno od vlastite težine i veličine, nego je sve jedna velika cjelina u kojoj osjećamo otkupljenje, čak i tamne strane svoga postojanja te čujemo ljepotu istine u koju tako često želimo sumnjati“.

FRA TOMISLAV PERVAN

VJEROJATNO NE ĆEMO POGRIJEŠITI AKO PRETPOSTAVIMO DA ĆE JEDNOGA DANA U BUDUĆNOSTI BITI VJEROJATNO NAJVAŽNIJI NAUČITELJ CRKVE OVOGA DOBA. U GOTOVO SVAKOM OBRAČANJU NA OPĆOJ AUDIJENCIJI ILI NA NEDJELJNOJ MOLITVI ANĐEO GOSPODNI VRAĆAO SE BENEDIKT XVI. NATRAG NA TEMELJE VJERE I TAJNE SPASENJA. KAO PREFEKT VATIKANSKE KONGREGACIJE ZA NAUK VJERE NIJE VIŠE MORAO POVLAČITI OŠTRU RAZLIKU IZMEĐU PRAVOVJERJA I KRIVOVJERJA. DOŽIVIO JE PREOBRAZBU: OD BRANITELJA VJERE – ŠTO JE PONEKAD UKLJUČIVALO I STEGOVNE MJERE – U NAVJESTITELJA VJERE; NJEMAČKI PAPA TEOLOG NUDIO JE CRKVI I SVIJETU CJELOKUPNO BLAGO CRKVENOG NAUKA O SPASENJU.

Svaki papa ima svoje povijesno značenje, ako ni zbog čega drugoga, on je zapravo most između vjernika svoga vremena i Crkve prvoga stoljeća te svetoga Petra. Sama činjenica da čovjek sjeda na Petrovu stolicu podsjetnik je na povijesno podrijetlo Crkve. Papa je podsjetnik da je Krist živio među nama i uspostavio hijerarhiju, s Kristovim namjesnikom, u službi vjernicima i svijetu.

Ipak, kroz povijest je bilo papa koji su bili više od mosta. Postoje pape koji su bili obdareni talentima, vežani uz određene osobnosti i okolnosti koji oblikuju Crkvu onkraj određenoga povijesnog trenutka. Među tim papama su likovi poput Lava Velikog, Grgura Velikog, Lava XIII., Ivana Pavla II. Njima uz bok može stajati i ime Benedikta XVI. Prema nekima nakon pape Lava Velikoga on je najveći teolog na Petrovoj stolici. Trebat će vremena da se slegnu promišljanja o njegovu životu

i njegovim doprinosima Crkvi te što ga čovjek više čita, stječe se dojam da mu je mjesto u društvu s velikim papama. Uvjerenja smo da su njegov život i djela veliki dar Crkvi i danas kao što su bili i za njegova duga života. Ponovna potvrda života i djela Josepha Ratzingera dio je onoga što Crkva treba upravo danas, u vremenima pomutnje.

Iskusan, samouvjeren, suvremen – majstor svoga zanata – Joseph Ratzinger uči će u povijest kao jedan od velikih teologa ovoga vremena. U ruševnoj bazilici San Giovanni Rotondo na brdu Celio i danas se nalazi drevna mramorna stolica gotovo neprimjetna na zidu lijevo od ulaza. To je staro biskupsko sjedište pape Grgura Velikog. U Svetom Petru Sveta Stolica u apsidi ispod Duha Svetoga, koji lebdi, nalazi se Petrova Stolica okružena velikim učiteljima Crkve, Ivanin Zlatoustim, Atanazijem, Ambrozijem i Augustinom. Katedra Petrovih nasljednika oduvijek je bila sjedište crkvenih naučitelja Istoka i Zapada.

BENEDIKT NA PETROVOJ STOLICI
Benedikt XVI., 266. Petrov nasljednik, preuzeo je tu zadaću na Petrovoj stolici s takvom razinom iskustva kao da je ta je uloga upravo njemu skrojena po mjeri.

Benedikt XVI. – bio je znalac riječi. Napisane, ali poglavito izgovorene. Njegove su riječi često znale učiniti razumljivim golemu tajnu Bogočovjeka, prikazujući uvijek Isusa u svoj njegovoj punini, od njegova jednostavnog rođenja do njegove muke, smrti i uskrsnuća. Ako ste bili dovoljno sretni da ste u životu imali djeda puna ljubavi, znate kakav je to poseban blagoslov. Čak i kada ih izgubimo, što neizbježno moramo, čuvamo uspomenu na njih i baštinu koje su nam ostavili. Njihove riječi i njihov primjer ponekad su nam se možda činili zastarjelima, ali njihova je mudrost, tako često, bila upravo ono što smo trebali čuti. Zato nas nastavljaju oblikovati do kraja života. U određenom smislu, takav smo odnos mi u odnosu na *papu emeritusa* Benedikta XVI.

Svake je srijede kroz osam godina za audijencija držao kratka predavanja na Trgu Svetog Petra ili u dvorani za audijencije; razumjeli su ih samo rijetki hodočasnici, ali će biti uvrštena u veliki crkveni zbornik. Pisana ostavština koju je Benedikt XVI. akumulirao od samog svoga izbora za papu već ga ovjerovljuje kao velikoga crkvenog učitelja.

Činio je on to krajnje sustavno. Po svom izboru najprije je obradio sve apostole, zaredom, zatim svetog Stjepana te znamenite likove rane Crkve, velike crkvene oce pa onda – u Pavlovoj godini – život i misli Apostola naroda. Papa Benedikt XVI. je na audijencijama srijedom u Vatikanu i Castelgandolfu u Godini svetoga Pavla pratio osobu i djelo svetoga Pavla tijekom nekoliko mjeseci. U dvadeset (!) govora Petrov nasljednik obradio je život i djelo teologiju toga neumornoga misionara i apostola naroda. Tekstovi nude ključ za razumijevanje jedne od najfascinantnijih osoba kršćanstva i Crkve: Pavao, koji je, zahvaćen Kristom Isusom na putu u Damask,

donio Kristovu poruku u sve dijelove Rimskog carstva.

Dosljedni katolički nauk temeljna je osnova kod Benedikta. Nije se bavio reformom kurije, medijskim radom u Vatikanu; preustroj Rimske kurije prepušta svojim nasljednicima. Benedikt XVI. također nije bio papa velikih putovanja, imao je na svom dnevnom redu svake godine tek nekoliko bitnih posjeta inozemstvu. Umjesto toga, pridružuje se dugom nizu crkvenih naučitelja o kojima je govorio na općim audijencijama. Tu je Joseph Ratzinger, jedan od velikih teologa današnjice, s dugogodišnjim iskustvom na polju odnosa vjere i razuma, prirodno pronašao svoju zadaću kao Papa.

Vjerojatno ne ćemo pogriješiti ako pretpostavimo da će jednoga dana u budućnosti biti vjerojatno najvažniji naučitelj Crkve ovoga doba. U gotovo svakom obračanju na općoj audijenciji ili na nedjeljnoj molitvi Anđeo Gospodnji vraćao se Benedikt XVI. natrag na temelje vjere i tajne spasenja. Kao prefekt vatikanske Kongregacije za nauk vjere nije

Ako ste bili dovoljno sretni da ste u životu imali djeda puna ljubavi, znate kakav je to poseban blagoslov. Čak i kada ih izgubimo, što neizbježno moramo, čuvamo uspomenu na njih i baštinu koje su nam ostavili. Njihove riječi i njihov primjer ponekad su nam se možda činili zastarjelima, ali njihova je mudrost, tako često, bila upravo ono što smo trebali čuti. Zato nas nastavljaju oblikovati do kraja života. U određenom smislu, takav smo odnos mi u odnosu na *papu emeritusa* Benedikta XVI.

više morao povlačiti oštru razliku između pravovjerja i krivovjerja. Doživio je preobrazbu: od branitelja vjere – što je ponekad uključivalo i stegovne mjere – u navjestitelja

vjere; njemački Papa teolog nudio je Crkvi i svijetu cjelokupno blago crkvenog nauka o spasenju.

Kao prefektu Kongregacije za nauk vjere, Ratzingeru je ponekad nedostajala prava komunikacija. U javnosti je nerijetko djelovao zakopčano. Ali sada se kod pape Benedikta, izrazio se teolog Eugen Biser, vidi "lice procvjetale, oslobođene osobe": „To je zapravo paradoks. Benedikt XVI. oslobođen je tereta svoje bivše službe.“ Biser je rekao: „On je Papa koji ideju Kristova namjesnika stavlja u žarište svoga pontifikata. On nije poglavar Crkve, nije kulturni objekt Crkve. On stoji na mjestu Jedinoga koga jedinoga treba voljeti i u koga se mora vjerovati.“ Time počinje „Crkva u kojoj se vjera ne sastoji samo od prihvaćanja dogmi, nego se shvaća kao poziv na iskustvo Boga.“ Novi papa već je postao jedan od „najvažnijih papa u povijesti“.

NA TRAGU SVETOGA AUGUSTINA

Ratzingera su trajno zanimali odnos između ljubavi i istine, osobnih emocija i objektivne datosti, značenje povijesti, kršćanske baštine u Europi za osobnu formaciju te povijesni karakter objave i uloga lijepoga i ljepote u evangelizaciji. **Povijest, ljepota i ljubav** te odnos tih triju sastavnica u procesu formiranja ljudske osobe temeljne su preokupacije u romantici, primjerice, kod jednoga Brucknera, za koga se vodi proces proglašenja blaženim. Ratzinger je svoje analize tih odnosa satkao i utkao u snažne polifone eseje i spise, koristeći bogat, harmoničan jezik, svakomu razumljiv, za razliku od nekih teologa kojih je jezik težak i kompliciran. Uspio je staviti u prednji plan te zanemarene protežnice u katoličkoj misli bez odbacivanja onoga što se počelo smatrati klasičnim elementima.

U tom bi smislu Ratzinger bio, ako je takvo što moguće, teološka analogija glazbene sinteze klasičnoga Mozarta i romantike Webera i Brucknera. Ratzingera je zanimalo odnos ljubavi i istine, povijesni karakter objave i uloga ljepote i umjetnosti u evangelizaciji. Kad su dvojica braće Ratzinger stupila u sjemenište 1946. jednoga su prozvali „Ratz-orgulje“, a drugoga „Ratz-knjige“. Brat Georg bijaše glazbeno nadaren, a Joseph zaljubljenik u pisanu riječ i knjige.

Prof. Ratzinger/Benedikt XVI. naraštajima koji tek dolaze ostavio je golemu baštinu svojih Sabranih djela koja uključuju više od 60 knjiga te dokumenata crkvenog učiteljstva koji obuhvaćaju njegovo četvrtstoljetno partnerstvo s papom Ivanom Pavlom II. kao pročelnik Kongregacije za nauk vjere te njegov osmogodišnji pontifikat. Bez dvojbe će se ubrajati među šest najznačajnijih katoličkih teologa 20. stoljeća, uz Romana Guardinija, Karla Rahnera S.J., Yvesa Congara O.P., Henrija de Lubaca, S.J. i Hansa Ursa von Balthasara. Dvojica potonjih ubrojani su među kardinale Crkve. Prva dvojica bili su kolege i teološki stručnjaci na Drugom vatikanskom saboru s kojima je imao pozitivnu suradnju.

RATZINGEROVA ULOGA NA SABORU

Dok je na početku svoje karijere rado surađivao s istaknutim naprednim teolozima i zagovornicima „*Novelle Théologie*“, kasnije je priznao da su mnogi progresivni teolozi s kojima je dijelio zajedničku viziju Crkve otišli predaleko i na kraju se otuđili od Crkve. Otvorenost Sabora počeli su svojatati ideološki interesi koji su Crkvu okrenuli protiv nje same. Žali da ono što se dogodilo nakon Koncila nije bilo autentično ostvarenje Koncila. „Shvatili smo da je uništeno nešto novo što smo priželjkivali“. Ratzinger inzistira na tome da se nije promijenio on, nego naprednjaci oko njega.

Papa Ivan XXIII. podržao je viziju Koncila kako ju je opisao kardinal Frings u govoru koji je u potpunosti napisao mladi Ratzinger prije Koncila. Papa je komentirao govor kardinala Fringsa koji je predstavio svrhu i cilj Koncila: „Rekao si sve što sam ja mislio i htio reći, ali nisam bio kadar“. Postoje i drugi primjeri Ratzingerova izravnog doprinosa Koncilu, uključujući izradu ključnih dokumenata, posebice konstitucije o božanskoj objavi Dei Verbum, koji pružaju konačan dokaz da je budući papa duboko u vlastitom biću shvatio bit Koncila. Iako je teško precijeniti njegov utjecaj na samom Saboru, jednako je važan njegov rad na pravilnoj provedbi i tumačenju Koncila, napose u komentarima koncilskih spisa nakon Sabora.

U tom smislu jasno je da je Joseph Ratzinger, kao teolog, kardinal i naposljetku papa, bio mjerodavni

tumač Drugog vatikanskog sabora – daleko više od onih mnogih koji danas na to polažu povlasticu. Baš kao što bismo trebali čitati crkvene oce da bismo razumjeli način razmišljanja rane Crkve, tako bismo trebali čitati i Josepha Ratzingera, želimo li razumjeti Drugi vatikanski sabor. Zapravo, Ratzinger je toliko potreban vodič da se može reći da će oni koji odbacuju Ratzingera/papu Benedikta XVI. neizbježno odbaciti istinsko, izvorno razumijevanje Koncila.

Sve je to dokaz Ratzingerove poučljivosti i poslušnosti Duhu Svetome. Međutim, njegova otvorenost Duhu koji čini sve novo nikada nije bila odbacivanje prošlosti, nego njezino razvijanje. To je dalo proročanski uvid u to kamo su krenuli društvo i Crkva. Još u ranim 1960-ima, Ratzinger je predvidio da će tri velika utjecaja na svijet biti: **globalizacija, tehnologija te vjera u znanost**. Ovaj se pronijljiv uvid i zrenje bez ikakve dvojbe pokazao točnim.

Nakon Sabora Ratzinger je načinio odmak od nekih vidika Rahnerove antropologije koji su imali izvorište u elementima njemačke idealističke filozofije, a za razliku od Congara, otkazao je uređivanje teološkog časopisa *Concilium*, koji se sedamdesetih udaljio od službenog učiteljstva. Zajedno je s von Balthasarom, de Lubacom utemeljio časopis *Communio*. Guardini, von Balthasar i de Lubac bili su, u različitim surječjima njegovi intelektualni heroji. De Lubac je također bio *stručnjak-peritus* na Saboru. Ratzinger je jednom napisao da mu je nemoguće (iz)reći koliko teološki duguje de Lubacu i von Balthasaru.

U potrazi za kratkim sažetkom kojim bi se mogao izraziti širok raspon Ratzingerovih polifonih doprinosa, njegova bi se misao mogla sažeti: Bog pokreće intelekt i volju kroz znanje koje dolazi kroz pamćenje. Za Augustina se univerzalno, sveopće može uočiti samo kroz posebno, partikularno. To se treba dogoditi kroz povijest, kroz Kristova vidljiva, očita djela, kroz vršenje krjeposti i ljubav prema bližnjemu, kroz život Crkve, njezine sakramente, a nadalje kroz Sveto pismo. Iz tih iskustava čovjek naslućuje u čemu se sastoji sreća, nebesa *caelum caeli*.

Prema vlastitim riječima, Ratzinger je bio „odlučni augustinac“ i po-

S OBZIROM NA RATZINGEROV INTERES ZA NAČIN NA KOJI SE BOG ODNOSI PREMA LJUDSKOJ OSOBI KROZ POJEDINAČNE TRENTKE U POVIJESTI, NE ČUDI DA SU DVIJE NJEGOVE OMILJENE TEME BILE TEOLOŠKE KRJEPSTI - VJERA, NADA I LJUBAV - TE EUHARISTIJSKA TEOLOGIJA. TEOLOŠKE KRJEPSTI SREDIŠNJE SU ZA RAZVOJ LJUDSKE OSOBE I PRIJATELJSTVO S BOGOM, A KROZ PRIMANJE SAKRAMENATA, POSEBNO EUHARISTIJE, OSOBA RASTE U TOM PRIJATELJSTVU.

put sv. Augustina vjerovao je da se Bog može spoznati samo u pojedinačnom, partikularnom. U Načelima katoličke teologije (1982.) kaže:

„Čovjek svoje težište i sidrište ne nalazi u sebi, nego izvan sebe. Mjesto u koje je usidren nije unutar, već izvan njega. To objašnjava kako postoji ostatak koji uvijek ostaje da bi se protumačio fragmentaran karakter svih čovjekovih nastojanja, da shvati jedinstvo povijesti i bića. U konačnici, napetost između čovjekove biti, filozofije i povijesti ima svoj temelj u napetosti unutar same ljudske prirode koja mora izaći iz sebe da bi pronašla samu sebe; ima svoj temelj u Božjem otajstvu koje je sloboda i koje stoga svakog pojedinca naziva imenom, koje nikomu drugome nije poznato. Tako mu se cjelina saopćava u posebnome, partikularnome“.

BOG U POVIJESTI

Kao mladi profesor u Bonnu Joseph Ratzinger privukao je pažnju kardinale Josefa Fringsa iz Kölna koji ga je pozvao da nazoči Drugom vatikanskom saboru kao njegov teološki stručnjak. Dokument Koncila koji nosi najsnažniji dokaz Ratzingerove misli i spoznaja jest „Dogmatska konstitucija o božanskoj objavi“.

U dokumentu je pojam Objave kao „skup istina“, kako se ponekad prikazivao, uklonjen u korist povijesnog prikaza. Bog se objavljivao kroz povijest, a Isus Krist je završna Božja objava čovječanstvu. Slijedeći Romana Guardinija Ratzinger je tvrdio: „Objava ne otkriva nešto, niti objavljuje istine, nego nam objavljuje Isusa Krista, a u čovjeku Isusu, u čovjeku koji je Bog, kadri smo shvatiti cijelu narav čovjeka.“ U Ratzingerovo svjetskoj uspješnici *Uvod u kršćanstvo* (1968.), prevedenu na 17 jezika, objasnio je ideju riječima:

„Kršćansko vjerovanje nije fokusirano, kao što bi netko mogao na prvi pogled pomisliti, da je u svemu riječ o vjerovanju ili vjeri, o vječnom, koje bi kao 'posve Drugo' bilo potpuno izvan ljudskog svijeta i vremena; naprotiv, mnogo se više bavi Bogom u povijesti, Bogom kao čovjekom. Time to vjerovanje premošćuje jaz između vječnog i vremenitog, vidljivog i nevidljivog, omogućujući nam da se susretnemo s Bogom kao čovjekom, vječnim kao vremenitim, kao jednim od nas, te stoga kršćanstvo shvaća sebe kao objavu“.

S obzirom na Ratzingerov interes za način na koji se Bog odnosi prema ljudskoj osobi kroz pojedinačne trenutke u povijesti, ne čudi da su dvije njegove omiljene teme bile teološke krjeposti – vjera, nada i ljubav – te euharistijska teologija. Teološke krjeposti središnje su za razvoj ljudske osobe i prijateljstvo s Bogom, a kroz primanje sakramenata, posebno euharistije, osoba raste u tom prijateljstvu.

To prijateljstvo ne uključuje nestanak pojedinca u Bogu, nego preobrazbu različitosti u više jedinstvo ljubavi. Put do toga višeg jedinstva uključuje obraćenje i pročišćenje te kao takav ima znamen križa. Ljudi danas još uvijek vjeruju u stvari, nadaju se stvarima i vole stvari, ali na načine koji su vrlo problematični. Danas ima

mного više vjere u znanost nego u Krista, daleko više nade u materijalno blagostanje nego u vječni život, a raširena je pomutnja oko toga kako povezati *eros* s *agape*. Također postoji nejasnoća kako povezati vjeru s razumom.

SUMA JEDNOGA PONTIFIKATA

Život Josepha Ratzingera bio je duga, skoro stoljetna herojska intelektualna predstava koja je zaočupljala cijelo njegovo biće i srce – *teodramatika* – sa svim patosom vagnerijanskog festivala u Bayreuthu. U Ratzingerovu slučaju bavarska katolička pobožnost je trijumfirala nad onim što je u njemačkom duhu ostalo kao nostalgija za poganskim herojstvom, očitovanim u poganskom nacizmu.

Benedikt/J. Ratzinger bijaše fasciniran utjelovljenjem Bogočovjeka u Isusu Kristu. To ga je sililo da da napiše svoje troknjižje o Isusu iz Nazareta. Jedan tanki svezak toga troknjižja usredotočen je na "Povijest Isusova djetinjstva" i ima samo 129 stranica te zaslužuje čitanje i ponovno iščitavanje u vremenu došašća i Božića, jer tako bogato osvjetljava pojedinosti evanđeoskih izvještaja koje često uzimamo zdravo za gotovo.

Benedikt je gradio na temeljima koje je postavio Ivan Pavao II., koji se usredotočio na teme antropologije i obrane ljudske osobe, pripremajući tlo za dosljedno učenje o politici i bioetici. Središnje teme koje su proizašle iz Benediktova pontifikata bile su ljudska prava i vjerska sloboda. Te su teme obrađivane iz specifično teološke, a ne filozofske ili političke perspektive. Benedikt je vjerovao da država može biti samo zemaljska, *civitas terrena*, a nikada božanska, *civitas Dei*, pa stoga autentično kršćanstvo mora izbjegavati i teologiziranje politike i politiziranje teologije.

Benediktova ljubav i čežnja za Kristom učinile su ga živim utjelovljenjem Psalma 27,8: „Lice tvoje, Gospodine, ja tražim!“ Zbog toga ga je sigurno boljelo gledati kako taj žar nestaje iz našeg sve više sekulariziranog svijeta, osobito na Zapadu.

Često nam je za Božić skretao pozornost na ovaj mučan trend. „Pitanje je: Očekuje li čovječanstvo našeg vremena još uvijek Spasitelja?“ upitao nas je 2006., opisujući kako su čak i vjernici ponekad zavedeni „varljivim prečacima do sreće“. „Čovjek ima osjećaj da mnogi Boga smatraju stranim svojim interesima“, rekao je. „Ipak, unatoč svim protuslovljima, brigama i tragedijama, a možda upravo zbog toga“, nastavio je, „današnje čovječanstvo ... traži Spasitelja i iščekuje, ponekad i nesvjesno, dolazak Spasitelja koji obnavlja svijet i naš život.“ Benediktove su riječi danas još prikladnije nego što su bile prije toliko Božića. Uznemirujući događaji iz prošle godine – bez Benediktove nazočnosti – uključujući ratove u Izraelu i

Ukrajini, politička disfunkcionalnost i spon militantnih ideologija, polarizacija unutar naše Crkve, posebno oko njezinih učenja o spolnom moralu, poslužili su produbljanju osjećaja dezorijentiranosti s kojim se mnogi danas bore.

Ponekad se čini kao da svijet više ne govori jezikom koji mi razumijemo. Nažalost, neki u našoj Crkvi, odlučni izokrenuti pozive na otvorenost i dijalog u poklič za revolucijom, dodali su magli pomutnje preuzimanje čudna sociološkoga „crkvenog govora“ koji malo tko od vjernika može dokučiti.

Benedikt, čak i sada, može poslužiti kao protulijek za svu ovu neizvjesnost. Bio je – i ostao, zahvaljujući svome golemom opusu spisa i predavanja – savršen učitelj i siguran duhovni vodič. Otvorite bilo koje njegovo djelo, nasumice, brzo ćete saznati nešto bitno. U Isusu iz Nazareta: Priče o djetinjstvu, na primjer, on raspravlja zašto su ikonografi tradicionalno gledali na pelene Malog Isusa kao na predznak njegove smrti.

Njegove su riječi često znale učiniti razumljivim golemo otajstvo Bogočovjeka, uvijek prikazujući Isusa u njegovoj punini, od njegova jednostavnog rođenja do njegove muke, smrti i uskrsnuća.

Lako je razumjeti zašto se Benedikt jednog dana htio vratiti u rodnu Bavarsku kako bi pisao jer je još mnogo toga želio istražiti i objasniti, za dobrobit Crkve, radi boljeg poznavanja Boga. S vremena na vrijeme, kao prefekt Kongregacije za nauk vjere, kardinal Ratzinger podnosio je ostavku papi Ivanu Pavlu II., koji je nikada nije prihvatio. Dvadeset i tri godine bio je prefekt Kongregacije. A onda je Ivan Pavao umro, a njegova posljednja molba za ostavkom još uvijek nije odgovoren.

I na kraju pitanje: Je li pontifikat Benedikta XVI. bio uspjeh ili neuspjeh? Što znači „uspjeh“ ili „neuspjeh“ kada je riječ o pontifikatu? Bog ni Biblija ne poznaju pojam uspjeha. Biblija namjesto toga rabi pojam „blagoslov“. Nemoguće je dati kratak, jednoznačan odgovor. Možemo baciti pogled tisuću godina unatrag.

Grgur VII., revni papa reformator, koji se suočio s velikim krizama u Crkvi u jedanaestom stoljeću, u pitanju investiture i miješanja svjetovne vlasti u crkveni ustroj, umro je u egzilu u Salernu. Činilo se da će njegov pontifikat završiti neuspjehom. A ipak je bio jedan od najvažnijih pontifikata cijelog tisućljeća. To je potonjem kršćanstvu i Crkvi utisnulo karakter te ostavilo trajan biljeg, kako neovisno upravljati Crkvom, bez svjetovnoga uplitanja. Benedikt XVI. nije bio u egzilu, ali je deset godina bio skriven od svijeta.

Iz te perspektive možemo razmišljati o nasljeđu Benedikta XVI. Nakon njegova izbora g. 2005. činilo se da će Benedikt biti prijelazni pontifikat zbog poodmakle dobi i činjenice kako je malo vjerojatno da će načiniti odmak od općeg učiteljskog stila prethodnika Ivana Pavla II. No, stvarnost u trenutku njegove ostavke 2013. nije se podudarala s tim početnim očekivanjima. Njegov se pontifikat pokazao mnogo značajnijim od ljudskih očekivanja.

Nije to bio pontifikat „restauracije“, povratka na staro, čega su se neki bojali, a drugi nadali. Bio je to pontifikat konsolidacije koji je također podizao uloge i preuzimao

rizike. Benedikt XVI. znao je kako se suočiti s krizom seksualnog zlostavljanja još od vremena dok je bio pročelnik Kongregacije.

Pontifikat Benedikta XVI. također je bio pontifikat crkvenih i papinskih reformi. Nije slučajnost da je Papa koordinirao sustavnu reformu na liturgijskom i teološkom polju kroz „ekumenske“ inicijative (prvenstveno s *lefebrevcima* i anglikancima), kao i na kanonskoj fronti (promjena Kodeksa iz 1983. stvaranjem „Osobnih ordinarijata“). Peter Seewald, Papin biograf, jednom je upitao Benedikta: „Jesi li ti kraj starog ili početak novoga?“ On je odgovorio: „Oboje.“ Pitanje i odgovor su kratki i jezgroviti. Njegov pontifikat izbjegava krute kategorije.

Benedikt je gradio na temeljima koje je postavio Ivan Pavao II., koji se usredotočio na teme antropologije i obrane ljudske osobe, pripremajući tlo za dosljedno učenje o politici i bioetici. Središnje teme koje su proizašle iz Benediktova pontifikata bile su ljudska prava i vjerska sloboda. Te su teme obrađivane iz specifično teološke, a ne filozofske ili političke perspektive. Benedikt je vjerovao da država može biti samo zemaljska, *civitas terrena*, a nikada božanska, *civitas Dei*, pa stoga autentično kršćanstvo mora izbjegavati i teologiziranje politike i politiziranje teologije.

Pontifikat Benedikta XVI. nije pravio kompromise sa zapadnim društvima koja su odbacivala Božju istinu i kršćansku baštinu. Istodobno je Benedikt XVI. znao koliko je važno prepoznati da moralne istine prisutne u suvremenom društvu dolaze iz kršćanstva. Suvremenost nije monolit. U njoj se nalaze različiti vrijednosni elementi. Međutim, prema Benediktu, samo teološka vizija može u potpunosti objasniti temelj tih vrijednosti. Kao što je rekao jedan povjesničar, humanizam je kršćanska hereza koja je (iz)niknula na kršćanskom humusu.

Generalni pristup Benedikta XVI. suvremenoj duhovnoj sceni izazivao je brojne reakcije i u intelektualnom svijetu. Dok se radikalna 'postkantovska' skupina nikako nije dala pokrenuti, osobe poput Marcella Pere, talijanskog filozofa i bivšeg predsjednika talijanskog Senata, odlučile su preispitati, istražiti te otvoreno usporediti vlastito razmišljanje s

Benediktovim. Dogodio se i povijesni razgovor između Ratzingera i filozofa Jürgen Habermasa g. 2004., kao i razmjena između talijanskih marksističkih intelektualaca i Ratzingerove teologije.

Benedikt XVI. potaknuo je Crkvu da se bavi sve većim brojem kulturnih, političkih i etičkih fenomena. Bez pretjerane brige o postizanju savršenog suglasja, kao Papa pokrenuo je procese koji će dovesti do značajnih susreta i dijaloga o čovjekovom konačnom identitetu. Čineći to, podjednako je izazvao pristaše i protivnike.

KAKO OCIJENITI BENEDIKTOV PONTIFIKAT?

Samo i jedino uranjanje u Ratzingerove zrenike pomoći će nam doći do pravilnog razmatranja njegove ostavštine. Njegov je pogled bio uvijek uprt u Krista. Zagledan u Krista, u Raspetoga. Na kraju, to je „prepoznavanje da je predaja vjere upravo stvar razmjene pogleda“ – naših odgovora na Kristov pogled pun ljubavi – „koji imaju okus povijesti i koji tvore povijest.“ Njegova ljubav prema Kristu, koja je uvijek iznova bila očita u njegovim spisima, možda najsnažnije u njegovu troknjižju o Isusu iz Nazareta koje je objavljeno tijekom njegova pontifikata, ta je ljubav bila potaknuta njegovom ljubavlju prema Crkvi. Veliki isusovački teolog Henri de Lubac nadahnio je mladog Ratzingera da ljubi Crkvu kao mistično tijelo Kristovo. Ovaj temeljni uvid povlači se kao zlatna nit kroz sva njegova djela i njegov život, iako je bio i te kako svjestan promašaja i propusta Crkve na ljudskoj razini. Kao prefekt Kongregacije za nauk vjere Ratzinger je vidio najgore propuste Crkve, a ipak je ostao čvrst u vjeri. Ostao je vjeran jer nikada nije prestao ljubiti Crkvu. Bio je reformator Crkve jer ju je volio. Kao što je i sam rekao „trebamo imati hrabrosti gledati Crkvu očima ljubavi, kako bismo je pomladili i obnovili stvarnom obnoviteljskom snagom ljubavi“.

Mladi Ratzinger kao bogoslov rado je čitao H. Hessea kojega moto bijaše: „Snaga nije u granama već u korijenju. Samo oni koji su duboko ukorijenjeni preživjet će oluje i prkositi olujama“. Što se Ratzingera tiče, on svoje korijene vuče iz svoje obitelji, ali i iz tradicije svoje

bavarske domovine i svoje vjere te osobe Isusa Krista i božanske objave u povijesti.

Sam Benedikt dao je ocjenu svog pontifikata 27. veljače 2013., dan prije *sede vacante*:

„Bio je to dio puta Crkve koji je imao trenutke radosti i svjetla, ali i trenutke koji nisu bili laki. Osjećao sam se kao sveti Petar s apostolima u lađi na Galilejskom moru: Gospodin nam je darovao toliko dana sunca i laganog povjetaraca, dana kad je ulov bio obilan; bilo je i trenutaka kada su vode bile uzburkane a vjetrovi protivni, kao i kroz cijelu povijest Crkve; a Gospodin kao da spava.“

Ali oduvijek sam znao da je Gospodin u lađi i oduvijek sam znao da lađa Crkve nije moja nego njegova. Niti Gospodin (do)pušta da potone; on je onaj koji njome kormilari, sigurno i s pomoću onih koje je izabrao, jer je tako on želio. To je bila i jest sigurnost i jamstvo koje ništa ne može poljuljati.“

U intervjuu što ga je dao 2023. njegov dugogodišnji osobni tajnik, nadbiskup Georg Gänswein, podijelio je i nešto misli iz razgovora što ga je jednom vodio s *papom emeritusom* Benediktom o trenutnom stanju Crkve. „Poznajete malo Evanđelje, zar ne?“ Benedikt ga je zadirkirao. Zatim je ispričao zgodu o apostolima koje je vitlala oluja na jezeru i kako se, uz samo nekoliko Isusovih riječi, more smirilo. „Gle, Gospodin ne spava!“ Benedikt je rekao i nastavio „Dakle, ako su se i u njegovoj prisutnosti učenički strašili, sasvim je normalno da se i današnji učenici smiju bojati, tu i tamo. Ali nikada nemojte zaboraviti jednu stvar. On je ovdje i on ostaje ovdje. I u svemu što te sada muči, što ti je sada teško, što ti tišti srce ili želudac“, rekao je, „to je ono nešto što nikada ne smiješ zaboraviti!“ Gospodin je tu! Poslušajmo mudre riječi našeg pokojnog velikana i imajmo na umu: Bog je s nama – Emanuel!

Nasljedstvo Benedikta XVI. jest ostavština radikalne vjere u Boga. Štoviše, u umornom i samodestruktivnom vremenu koje čovjeka uzdiže, ali ga na kraju prestano ponižava, Benedikt XVI. je izabrao i vjeru u Boga i u čovjeka. Izabrao je sklad između vjere i razuma. To je njegova ostavština. I treba pokušati slijediti je u konkretnom životu.

NASLJEDSTVO BENEDIKTA XVI. JEST OSTAVŠTINA RADIKALNE VJERE U BOGA. ŠTOVIŠE, U UMORNOM I SAMO-DESTRUKTIVNOM VREMENU KOJE ČOVJEKA UZDIŽE, ALI GA NA KRAJU NEPRESTANO PONIŽAVA, BENEDIKT XVI. JE IZABRAO I VJERU U BOGA I U ČOVJEKA. IZABRAO JE SKLAD IZMEĐU VJERE I RAZUMA. TO JE NJEGOVA OSTAVŠTINA. I TREBA POKUŠATI SLIJEDITI JE U KONKRETNOM ŽIVOTU.

Kardinal Kasper ponovno oštro kritizira njemački Sinodalni put

Umirovljeni kardinal kurije Walter Kasper ponovno je oštro kritizirao njemački Sinodalni put te uspostavu "Sinodalnog odbora" i podsjetio kako je taj naum već doživio žestoku kritiku iz Rima.

Kardinal Kasper je, izjavio kako za konstituiranje „Sinodalnog odbora“, koji bi trebao pripremiti osnutak sinodalnog vijeća kao novog tijela Katoličke Crkve u Njemačkoj, nedostaje svaka legitimacija.

„Sad unatoč tome naprosto nastaviti s tim projektom i stvoriti svršen čin ne može se drugačije protumačiti nego prkosni izazov, koji ne može dobro završiti“, rekao je kardinal u razgovoru za *communio.de*.

Planirano sinodalno vijeće predviđa ujednačeno popunjavanje biskupima, svećenicima i laicima i trebalo bi se kao savjetničko i upravljačko tijelo uglavnom baviti procesima u Crkvi i društvu.

Sinodalni odbor, koji bi trebao pripremiti uspostavu toga tijela, već se sastao u studenome. Kritičari tvrde da bi uspostava sinodalnog vijeća bila istovjetna prekranju biskupske uloge i dovela do dragovoljnog pristanka biskupa s nekim većinske odluke toga tijela, a time i do nesuglasica s Rimom.

„Takvo sinodalno vijeće predstavljalo bi bez sumnje intervenciju u sakramentalnu strukturu i ograničilo bi ili čak potkopalo upravljačke ovlasti biskupa. Ono bi imalo veće ovlasti nego biskupska konferencija, koja je sukladno sadašnjem kodeksu kanonskog prava s nekim iznimkama savjetničko tijelo“, pojasnio je kardinal.

Rekao je kako mu nije jasno „kako se ređenjem može preuzeti dužnost a onda se odreći izvršenja obveza koje uglavnom pripadaju uz tu dužnost i koje se ređenjem javno preuzelo“.

Umjesto teološki nelegitimnog sinodalnog vijeća bilo bi, smatra kardinal Kasper, svrhovitije ojačati unutarcrkvenu kulturu dijaloga i uspostaviti sinodalnost kao odlučujuće načelo crkvenog bića.

„Nije riječ o tome da se pozivanjem na sinodalnost stvaraju nove, dodatne strukture, nego štoviše o tome da se postojeće strukture iznova usmjere u smislu sinodalnosti i da ih se oblikuje manje birokratski, a više duhovno“, pojasnio je.

Za njega je prihvatljiva ideja „neke vrste upravnog sudstva ili neovisne žalbene instance“.

Podsjetio je da i u redovitim savjetovanjima između Njemačke biskupske konferencije i Središnjeg odbora njemačkih katolika (ZDK) postoje savjetnički oblici koji bi se mogli dalje razvijati. „Ništa ne stoji na putu daljnjeg profiliranja tih savjetovanja. Ali problematično je to što bi sinodalno vijeće moglo donositi obvezujuće odluke za koje bi pojedinačni biskup bio vezan kanonski ili moralno“, naglasio je kardinal Kasper.

Kardinal je ocijenio načelno pozitivnim prvo zasjedanje Biskupske sinode, koje je završeno u listopadu. Takva metoda savjetovanja pokazala se dobrom a sudjelovanje laika i žena bilo je „jako dobro“ za Sinodu, smatra kardinal Kasper. Očekuje da će se taj model zadržati, odnosno dalje razvijati i tijekom idućeg zasjedanja ove godine.

Kardinal Kasper smatra poželjnim „da se kod idućih Sinoda ne misli samo na sudjelovanje biskupa i laika, nego da se uključe i svećenici koji djeluju u dušobrižništvu, jer su oni ti koji moraju podnositi 'dnevnu žegu““.

Kad je riječ o teološkom bavljenju Sinodom, kardinal preporučuje snažnije uključivanje teologa. Doduše, već postoji ustanova „sinodskih teologa“, ali to nije dovoljno za postizanje nužne dubine mogućih obvezujućih odluka, smatra kardinal Kasper.

„Budući da pojedinac ne može sam obavljati taj posao, predlažem uspostavu međunarodne skupine priznatih teologa i kanonista“, rekao je.

Sada 90-godišnji kardinal Walter Kasper bio je od 2001. do 2010. pročelnik vatikanske Kongregacije za jedinstvo kršćana, a prije toga biskup dijeceze Rottenburg-Stuttgart.

Uhićen još jedan biskup u Nikaragvi, mons. Mora Ortega

Nakon biskupa Rolanda Alvareza, u Nikaragvi je uhićen još jedan biskup, mons. Isidoro del Carmen Mora Ortega, biskup dijeceze Siuna.

Policija i paravojne snage uhitile su 63-godišnjeg biskupa Ortegu i odvele ga na nepoznato mjesto, potvrdila je odvjetnica aktivistica za ljudska prava Martha Patricia Molina.

Uhićenje je, rekla je odvjetnica, povezano s biskupovom izjavom u propovijedi da Nikaragvanska biskupska konferencija „ostaje jedinstvena u molitvi za biskupa Alvareza i političke zatvorenike“. Takve se izjave u Nikaragvi smatraju zabranjenima.

Biskup Rolando Alvarez zatvoren je već 500 dana, a proljetos mu je izrečena presuda po kojoj je osuđen na 26 godina zatvora.

U propovijedi zbog koje je uhićen, biskup Mora je spomenuo i dijecezu Matagalpa na čelu koje je ranije bio biskup Alvarez, nazvavši ju „kamenolomom vjere“. Rekao je da unatoč šikaniranju i obeshrabrenjima i dalje ima mnogo ljudi koji su vjerni Crkvi i spremni na odgovornost. Biskupa Alvareza nazvao je „dobrim pastirrom, koji život daje za svoje ovce“.

Uhićenje biskupa More dogodilo se u jeku sve većih napetosti i kršenja vjerskih sloboda u Nikaragvi, u kojoj je Crkva, prema istraživanju Moline, od 2018. doživjela ukupno 667 napada, od čega 205 u prvih osam mjeseci 2023. godine.

Najmanje 151 član Crkve bio je prisiljen otići u izbjeglištvo ili je pak protjeran iz zemlje, od toga 83 redovnice i 58 svećenika.

Ortegina vlada zatvorila je većinu vjerskih ustanova, među njima i isusovačko sveučilište u Managui, koje je optuženo za terorizam.

Ubijeno 20 misionara u 2023. godini

Prema godišnjem izvještaju agencije Fides, u 2023. je u svijetu ubijeno 20 misionara – jedan biskup, osmero svećenika, dvije osobe posvećenoga života, jedan sjemeništara, jedna novakinja i sedam laika. U protekloj je godini ubijeno dva misionara više s obzirom na prethodnu godinu, navodi se u izvještaju. Najveći je broj ubijenih misionara zabilježen u Africi, gdje je smrtno stradalo 9 misionara. Od njih su petorica bili svećenici, dvije osobe posvećenoga života, jedan sjemeništara i jedna novakinja. U Americi je pak ubijeno 6 misionara. Ubijen je jedan biskup, troje svećenika i dvije laikinja. U Aziji je ubijeno četvero laika, a u Europi je ubijen jedan.

Zemlje u kojima su se dogodila ubojstva su: Nigerija (4); Burkina Faso (2); Tanzanija (1); Kamerun (1); DR Kongo (1); Meksiko (4); SAD (2); Filipini (2); Palestina (2) i Španjolska (1).

Fides izraz „misionar“ koristi za sve krštenike. Nadalje, agencija ne vodi računa samo o misionarima ad gentes u strogome smislu, već nastoji prikupljati podatke o svim krštenicima koji su bili uključeni u život Crkve i ubijeni na nasilan način, ne samo iz mržnje prema vjeri.

„Jedna od osobina koja je zajednička većini pastoralnih djelatnika ubijenih 2023. nedvojbeno je njihov normalan život: to jest, nisu izvršavali nikakve senzacionalne radnje ili neuobičajena djela koja bi mogla privući

pozornost i nekome se zamjeriti“, ističe se. Fides naglašava kako u bilješkama o okolnostima nasilnih smrti misionara „nalazimo svećenike koji su bili na putu slaviti misu ili obavljati pastoralne aktivnosti u nekoj udaljenoj zajednici; oružani napadi počinjeni duž prometnih cesta; napade na župne dvore i samostane u kojima su se bavili evangelizacijom, karitativnošću, promicanjem čovjeka. Našli su se, ne svojom krivnjom, žrtvama otmica, terorističkih akata, upleteni u pucnjavu ili nasilje raznih vrsta“.

Živjeli su vjeru jednostavnim evanđeoskim svjedočanstvom kao svećenici, katehisti, zdravstveni djelatnici... „Mogli su otići negdje drugdje, preseliti se na sigurnija mjesta ili odustati od svojih kršćanskih obveza, možda ih smanjiti, ali to nisu učinili, iako su bili svjesni situacije i opasnosti s kojima su se svakodnevno suočavali. Naivno, u očima svijeta. Ali Crkva, a u konačnici i sam svijet, zahvaljujući njima ide naprijed“, ističe se u izvještaju, koji se može u cjelovitosti pročitati na mrežnoj stranici agencije Fides.

Milijuni vjernika na Filipinima u procesiji časte "Crnog Nazarećanina"

Nekoliko milijuna vjernika u filipinskoj prijestolnici Manili sudjeluje u svečanosti „Crnog Nazarećanina“, časteći Isusov kip iz 17. stoljeća. Tradicionalna procesija s crnim Isusovim kipom jedna je od najvećih vjerskih svetkovina na većinski katoličkim Filipinima. Svečanost je započela pod snažnim mjerama sigurnosti u ranim jutarnjim satima u utorak, a završit će u srijedu rano ujutro. Čudotvorni kip koji prikazuje klečećeg Isusa pod križem pritom prolazi na vozilu u procesiji dionicom dužom od šest kilometara kroz grad. Kip je ove godine prvi put dobio stakleni pokrivač kako bi ga se zaštitilo u mnoštvu vjernika. Unatoč tome, neki su vjernici pokušavali uspeti se na vozilo i dodirnuti kip maramicom. Na početku procesije, nadbiskup Manile kardinal Jose Advincula u ponoć je slavio svečanu misu na tribini Quirino u parku Rizal. Kardinal je pritom izrazio zahvalnost što se procesija opet može održati nakon višegodišnje stanke zbog pandemije. Podsjetio je vjernike da uska povezanost s Isusom, uz duboku vjeru, podrazumijeva i zajedničku odgovornost jed-

nih za druge. Isus je uzor u vjedi i skrbi za druge, naglasio je kardinal Advincula. Geslo ovogodišnje procesije glasi: „Želimo vidjeti Isusa“. Procesija vodi do bazilike na trgu Plaza Miranda u manilskoj četvrti Quiapo, gdje će se kip pohraniti.

Isusov kip u prirodnoj veličini, za koji se pretpostavlja da potječe iz Meksika i da je djelo aztečkog umjetnika, na Filipine su donijeli španjolski misionari 1606. godine.

RADOST I VESELJE UZ PJESMU I KLICANJE SVOMU SPASITELJU

MILE MAMIĆ

Prošlu smo godinu, poštovani čitatelji, počeli s pjesmom i popijevkom. Prvi je članak bio HRVATSKA PJESMA I PJEVAJUĆI BOŽJI NAROD, a završni poticaj: Pjevaj i uživaj u pjesmi, raspjevani puče hrvatski! U 3. nedjelji došašća (Radosnoj nedjelji) Božja nas je riječ potakla da se radujemo, veselimo iz sveg srca, da kličemo radosno Bogu svom, Spasitelju svom. Došao je i Božić, Rođenje Gospodinovo. Spoznaja Božjih darova velik je Božji dar. Iz te spoznaje plamti žar zahvalnosti pojedinca i zajednice, u crkvi, u obitelji i u skrovitosti svoga srca, zahvalna molitva i pjesma. Proroci, evanđelisti, apostoli, anđeli, pastiri i mudraci (kraljevi) potiču nas na radost i veselje uz pjesmu i klicanje Bogu, svomu Spasitelju. Zorno nam predočuju razlog. Sveti Franjo Asiški radi zornosti dao nam je jaslice, a Cenakolo žive jaslice s Djetetom Isusom, Marijom i Josipom. Luka i Ivan, Pavao i Petar, pa i anđeli upućuju nas na klanjanje, zahvalu, molitvu i pjesmu za najveći Očev dar: **Sin nam je darovan!**

Preliepe hrvatske božićne pjesme – na hrvatski prepjevano Evanđelje (Radosna vijest) – pjesnički je začim poticajnim čitanjima Božje riječi na euharistijskom slavlju, a euharistija je čvrsta spona nas s Kristom (Ocem i Duhom) i nas jedne s drugima u Otajstveno tijelo Kristovo – Crkvu.

Jeste li primijetili koji su česti glagoli, pa i poticaji, imperativi, zapovijedi u božićnim pjesmama. Koje su najčešće imenice za ljudske osjećaje, čuvstva, emocije? Uzeo sam 13 najčešćih božićnih pjesama i utvrdio: Najčešći su glagoli radovati se, veseliti se, i to vrlo često u zapovjednom obliku: raduj se, radujmo se, radujte se i veseli se, veselimo se, veselite se. U skladu s tim najčešće su imenice radost i veselje. Vrlo je zanimljivo pitanje jesu li ti glagoli, imenice i druge riječi tih dvaju nizova istoznačnice ili imaju i neka druga suznačja.

1. RADOST I RIJEČI U VEZI S NJOM

Nekad je postojao pridjev rad, rada, rado. Imenica radost etimološki je u vezi s tim nekadašnjim pridjevom, od kojeg danas imamo samo prilog rado (radije, najradije). Od toga je priloga načinjena riječ radoznao, radoznalac, radoznalica, radoznalost. U kajkavskom postoji još pridjev rad, rada, rado. Imenice na –ost obično su tvorene od nekoga postojećeg pridjeva (npr. poniznost od ponizan, osnova ponizn-). Od imenice radost tvoren je pridjev radostan, osnova radosn-, ali ne tvorimo novu mislenu imenicu radosnost kad već imamo radost. Određeni oblik pridjeva je radosni, –a, –o. Od toga pridjeva je tvorena imenica radosnica (obično u množini u svezi: suze radosnice). Imamo glagol radovati se, rjeđe radostiti se. Može biti i s prefiksima: obradovati (se), uzradovati (se). Glagolska imenica je radovanje. Riječ radost i druge riječi u vezi s njom obilno su potvrđene u hrvatskoj jezičnoj tradiciji.

Riječ radost je temeljna riječ Svetog pisma. Usudio bih se reći da Svetoga pisma ne bi ni bilo da nas Bog ne ljubi i da nam nije želio obećati i dati (izvršiti obećanje) veliku Radost koja se dogodila u Betlehemu. Anđeo je pastirima javio veliku Radost. Anđeli su gromoglasno pjevali: **Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim**. Devet mjeseci prije anđeo Gabriel je doletio Nazaretskoj Djevici i pozdravio je: Raduj se, milosti puna! Gospodin je s tobom!“ (Lk 1, 28) Marijinim pristankom dogodila nam se najveća Radost: Sin Božji postao je čovjekom radi nas ljudi i radi našega spasenja. U susretu dviju velikih žena, Elizabeta je prepoznala Bogonositeljicu. Sva ushićena, svjedoči kako joj je (od radosti) zaigralo čedo u utrobi čim je čula Marijin pozdrav. Ivan je u majčinoj utrobi osjetio Spasiteljevu blizinu. Tada je nastao Marijin veličanstveni hvalopoj **Veliča duša moja Gospodina** i raduje se duh moj u Bogu, mome Spasitelju. Uz riječi ljubav, dobrotu, milost, svjetlo, istina, mir ..., radost je jedna od najčešćih riječi u Svetom pismu, osobito u Novom zavjetu, gdje je Evanđelje, grč. εὐαγγέλιον, euangelion: dobra, blaga vijest, radosna vijest –Radost, temeljna poruka. U Starom zavjetu je to obećanje, navještaj, a u Novom izvršenje obećanja po Isusu Kristu. Prema Velikoj biblijskoj konkordanciji riječ radost i riječi u vezi s njom potvrđene su u Bibliji više od 500 puta. Rječnik biblijske teologije obilno obrađuje natuknicu RADOST, čak na 7 stupaca. U božićnim i drugim crkvenim pjesmama riječ radost i riječi u vezi s njom podjednako su zastupljene kao i veselje i njegov niz.

2. RIJEČ VESELJE I RIJEČI U VEZI S NJOM

Postoji pridjev veseo, vesela, veselo. Osnova je vesel-. Od te je osnove nastala imenica srednjeg roda veselje. Prilog je veselo (Veselo, braćo, kliknimo na radost roda svog...). Načinjena je i mislena imenica veselost. Za zabavu, domjenak kaže se i veselica. Postoji nesvršeni glagol veseliti koga ili što i veseliti se. Može biti i s prefiksima: razveseliti (se), razveselitelj (knjiga fra B. Dude Svijeta Razveselitelj), uvjeseljavati. Načinjena je i glagolska imenica veseljenje, ali se rijetko upotrebljava. Imamo imenicu veseljak. Riječ veselje i riječi u vezi s njom također su vrlo stare i obilno potvrđene u hrvatskoj tradiciji. U Velikoj biblijskoj konkordanciji te su riječi potvrđene oko 320 puta.

Rječnik biblijske konkordancije nema natuknice veselje, ali pod natuknicom RADOST ima dosta i veselja. U božićnim i drugim crkvenim pjesmama riječ veselje i riječi u vezi s njom podjednako su zastupljene kao i radost i njezin niz.

3. JESU LI RADOST I VESELJE ISTOZNAČNICE?

Vrsni jezikoslovci kažu da u jeziku uglavnom nema pravih istoznačnica. Može biti jednako ili podjednako temeljno značenje, ali naoko istoznačne riječi dobivaju različita suznačja. To je vjerojatno tako i s ovim dvjema riječima. Zanimljivo je napomenuti da u latinskoje i u drugim jezicima postoji više naziva za pojam radost, radovati se i veselje, veseliti se. Uglavnom prevladavaju dvije, gotovo istoznačne riječi ili sa stanovitim nijansama u značenju.

Promotrimo poticajni tekst proroka Sefanije:

„Klikći od radosti, Kćeri sionska! Viči od veselja, Izrael! **Veseli se i raduj se** iz sveg srca. Kćeri jeruzalemska! ..Jahve, Bog tvoj u sredini je tvojoj, silni spasitelj! **On će se radovati** tebi, **pun veselja**, obnovit će ti svoju ljubav, kliktat će nad tobom **radosno** kao u dan svečani.“ (Sef 3, 14 – 18)

Kako ih je prorok i prevoditelj lijepo rasporedio!? Očito su im istoznačnice, pa ih naizmjenice upotrebljavaju. Kad su dvije istoznačnice zaredom, odvojene zarezom ili povezane veznikom i, one pojačavaju, snažnije izražavaju pojam, kao npr. kad kažemo: Bilo je pjesme i popijevke. Znači: „dugo se pjevalo“. Takvo udvostručivanje istoznačnica ili sličnoznačnica dosta je često u biblijskim tekstovima, osobito u proroka i u Psalmima. Čim postoje dvije istoznačnice, sklони smo praviti neku razliku. Veselje se češće veže uz gozbu, slavlje, zabavu, jelo, piće, događaj, uspjeh, trenutno zadovoljstvo zbog koga ili čega. A radost više duhovna, dublja, unutarnja, trajnija (trajna), čvršće utemeljena.

Krist, njegovo utjelovljenje, rođenje, muka, smrt i uskrsnuće temelj su naše radosti i veselja. I u pjesmi Kraljice neba raduj se imamo: Veseli se i raduj, Djevice Marijo, aleluja! I psalmist pjeva: Objavi mi **radost i veselje**, i kliktat će kosti ponižene. (Ps 51, 10) U jednoj lijepoj pjesmi pjevamo: Radost, veselje neka ti reče pjesme sad naše zanosni poj!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prijepodne za vrijeme mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Ponedjeljak, 15. 1. 2024.

1Sam 15,16-23; Ps 50,8-9.16b-17.21.23; Mk 2,18-22

Utorak, 16. 1. 2024.

1Sam 16,1-13; Ps 89,20-22.27-28; Mk 2,23-28

Srijeda, 17. 1. 2024.

od dana: 1Sam 17,32-33.37.40-51; Ps 144,1.2.9-10; Mk 3,1-6

Četvrtak, 18. 1. 2024.

1Sam 18,6-9; 19,1-7; Ps 56,2-3.9-14; Mk 3,7-12

Petak, 19. 1. 2024.

1Sam 24,3-21; Ps 57,2-4.6.11; Mk 3,13-19

Subota, 20. 1. 2024.

2Sam 1,1-4.11-12.19.23-27; Ps 80,2-3.5-7; Mk 3,20-21

Nedjelja, 21. 1. 2024.

Jon 3,1-5.10; Ps 25,4b-7bc.8-9; 1Kor 7,29-31; Mk 1,14-20

Ponedjeljak, 22. 1. 2024.

2Sam 5,1-7.10; Ps 89,20-22.25-26; Mk 3,22-30

Utorak, 23. 1. 2024.

2Sam 6,12b-15.17-19; Ps 24,7-10; Mk 3,31-35

Srijeda, 24. 1. 2024.

od dana: 2Sam 7,4-17; Ps 89,4-5.27-30; Mk 4,1-20

Četvrtak, 25. 1. 2024.

vl.: Dj 22,3-16 (ili: Dj 9,1-22); Ps 117,1-2; Mk 16,15-18

Petak, 26. 1. 2024.

vl.: 2Tim 1,1-8 (ili: Tit 1,1-5); Ps 96,1-3.7-8a.10; Lk 10,1-9

Subota, 27. 1. 2024.

2Sam 12,1-7a.10-17; Ps 51,12-17; Mk 4,35-41

Nedjelja, 28. 1. 2024.

Pnz 18,15-20; Ps 95,1-2.6-9; 1Kor 7,32-35; Mk 1,21-28

Ponedjeljak, 29. 1. 2024.

2Sam 15,13-14.30; 16,5-13a; Ps 3,2-7; Mk 5,1-20

Utorak, 30. 1. 2024.

2Sam 18,9-10.14b.24-25a.30-32 – 19,3; Ps 86,1-6; Mk 5,21-43

Srijeda, 31. 1. 2024.

od dana: 2Sam 24,2.9-17; Ps 32,1-2.5-7; Mk 6,1-6

Četvrtak, 1. 2. 2024.

1Kr 2,1-4.10-12; Otpj. pj: 1Ljet 29,10-12; Mk 6,7-13

Petak, 2. 2. 2024.

PRIKAZANJE GOSPODINOVO. SVUJEČNICA

vl.: Mal 3,1-4 (ili: Heb 2,14-18); Ps 24,7-10; Lk 2,22-40

Subota, 3. 2. 2024.

1Kr 3,4-13; Ps 119,9-14; Mk 6,30-34

Nedjelja, 4. 2. 2024.

Job 7,1-4.6-7; Ps 147,1-6; 1Kor 9,16-19.22-23; Mk 1,29-39

Ponedjeljak, 5. 2. 2024.

od dana: 1Kr 8,1-7.9-13; Ps 132,6-10; Mk 6,53-56

Utorak, 6. 2. 2024.

od dana: 1Kr 8,22-23.27-30; Ps 84,3-6a.8a.11; Mk 7,1-13

Srijeda, 7. 2. 2024.

1Kr 10,1-10; Ps 37,5-6.30-31.39-40; Mk 7,14-23

Četvrtak, 8. 2. 2024.

1Kr 11,4-13; Ps 106,3-4.35-37.40; Mk 7,24-30

Petak, 9. 2. 2024.

od dana: 1Kr 11,29-32; 12,19; Ps 81,10-15; Mk 7,31-37

Subota, 10. 2. 2024.

Bl. Alojzije Stepinac, biskup i mučenik

od dana: 1Kr 12,26-32; 13,33-34; Ps 106,6-7a.19-22; Mk 8,1-10

Nedjelja, 11. 2. 2024.

Lev 13,1-2.45-46; Ps 32,1-2.5.11; 1Kor 10,31 – 11,1; Mk 1,40-45

Ponedjeljak, 12. 2. 2024.

Jak 1,1-11; Ps 119,67-68.71-72.75-76; Mk 8,11-13

Utorak, 13. 2. 2024.

Jak 1,12-18; Ps 94,12-13a.14-15.18-19; Mk 8,14-21

Srijeda, 14. 2. 2024.

PEPELNICA

Jl 2,12-18; Ps 51,3-6a.12-14.17; 2Kor 5,20 – 6,2; Mt 6,1-6.16-18

Četvrtak, 15. 2. 2024.

Pnz 30,15-20; Ps 1,1-6; Lk 9,22-25

Petak, 16. 2. 2024.

Iz 58,1-9a; Ps 51,3-6.18-19; Mt 9,14-15

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

